

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

1874.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

I JULI 1874.

INDHOLD: SKOLEEFTERRETNINGER, VED REKTOR,
PROFESSOR, DR. PHIL. G. LUND.

AARHUS.

P. NIELSENS BOGTRYKKERI.

EFTERRETNINGER

OM

AARHUS KATHEDRALSKOLE

I

SKOLEAARET 1873—74

VED

SKOLENS REKTOR.

I.

Skolen i Almindelighed. Lærerne. Fag- og Timetordelingen.

Med det nu tilendebragte Skoleaar og de Prøver, til hvilke der indbydes ved nærværende Blade, er den sidste Rest af den gamle Skole forbi, idet iaar for sidste Gang dimitteres Disciple underviste efter den tidligere Skoleindretning, og næste Aar første Gang skal afholdes Afgangsexamen efter Lov af 1. April 1871. Herved er Forandringen fuldstændig gennemført saavel her i Skolen som i Landets øvrige lærde Skoler. Her skal, ligesom i de foregaaende Aars Indbydelsesskrifter, meddeles saadanne nærmere Bestemmelser, der af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ere truffne med Hensyn til Udførelsen af den ny Tingenes Orden, foruden adskilligt, der angaar Enkeltheder, der henhøre til denne Skole.

Skrivelse af 13. Juni 1873 fra Kirke- og Undervisnings- ministeriet

til Rektor for Horsens lærde Skole.

I Svar paa Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 9. d. M., om en Privatist kan indstille sig til Skolens ny 4. Klasses Aarsexamen, ikke for efter bestaaet Examen at optages i Skolens 5. Klasse, men for at meddeles Testimonium, der sikrer ham

samme Rettigheder som bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at Skolens Forpligtelser ligeoverfor Privatister ikke udstrække sig til Prøve i andre Fag end dem, der ophøre enten for den sproglig-historiske eller den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, eller i det vistnok meget sjeldne Tilfælde, at en Privatist ved at have læst Græsk og Naturlære samt at have Øvelse i geometrisk Tegning maatte ville stille sig til Prøve i begge Retninger, da for de Fag, som afsluttes i begge Retninger. Den i Skrivelsen omhandlede Kandidat maa derfor indstille sig til almindelig Forberedelsesexamen ved Universitetet.

Skrivelse af 22. Aug. fra Kirke- og Undervisningsministeriet
til Rektor for Odense Kathedralskole,

hvorved Ministeriet tillader en Discipel, som har underkastet sig Realafgangsexamen af højere Grad, at deltage i Undervisningen i 5. og 6. Klasse paa den mathematisk-naturvidenskabelige Side, dog saaledes at det ikke tilstedes ham at indstille sig til Afgangsexamen ved Skolen.

Skrivelse af 22. Aug. fra Kirke- og Undervisningsministeriet
til Rektor for Odense Kathedralskole.

Idet Ministeriet i Anledning af Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 30. Juni d. A. herved tilbagemelder, at den Privatist, der indstiller sig til 4. Klasses Hovedexamen paa den sproglig-historiske Side, ikke har at underkaste sig nogen Prøve i latinsk Stil, skal Ministeriet tilføje, at det forudsættes, at Skolerne under Prøven i Latin ved Afgangsexamen saavel ved Privatister som ved deres egne Disciple gennem mundtlige Spørgsmaal forsikre sig om, at Vedkommende have en saadan virkelig Kund-

skab om de grammatiske, navnlig ogsaa de syntaktiske Regler, at de kunne anvende dem paa bestemte Exempler og udtrykke Reglerne i Exempler.

Skrivelse af 22. Aug. fra Kirke- og Undervisningsministeriet til Rektor for Horsens lærde Skole.

I Forbindelse med sin Skrivelse af 13. d. M. om, at Discipel N. N. maa i 1874 indstille sig til Realafgangsexamen af højere Grad, skal Ministeriet herved i Anledning af det almindelige Spørgsmaal, om de lærde Skoler, som hidtil ikke have haft særskilte Realklasser, fremtidig kunne afholde Realafgangsexamen af højere Grad, herved melde, at dette Spørgsmaal maa, da denne Examen slutter sig saa nær til 4. Klasses Hovedexamen, og da den særlige Undervisning, Realdisciplene behøve, uden Vanskelighed lader sig ordne, besvares bekræftende.

Skrivelse af 22. Aug. fra Kirke- og Undervisningsministeriet til forhenværende Kollaborator R. Møller.

I Svar paa Hr. Kollaboratorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 5. d. M. undlader Ministeriet ikke efter Brevvexling med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler herved at tilbagemelde, at den Privatist, som indstiller sig til Afgangsexamen for Studerende i sproglig-historisk Retning, og som tidligere har bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad med 15 Points i de Fag, som for denne Retning afsluttes ved 4. Klasses Hovedexamen, er fritaget for paa ny at underkaste sig Prøve i disse Fag.

**Cirkulære af 29. Aug. fra Ministeriet for Kirke- og
Undervisningsvæsenet**

til samtlige Rektorer ved de offentlige lærde Skoler og Bestyrere af private Skoler, som have erholdt Ret til at afholde Afgangsexamen for Studerende.

Til behagelig Efterretning og fornøden Iagttagelse meddeles herved Følgende:

Naar en Discipel i 4. Klasse i en af Landets offentlige lærde Skoler saavel som i de private Skoler, der have erholdt Tilladelse til at afholde Afgangsexamen for Studerende, med behørig Lægeattest, som i hvert enkelt Tilfælde bliver at indsende til Ministeriet, godtgjør Sygdomsforfald under 4. Klases Hovedexamen, overlades det til Skolen ved en senere extraordinær Examen at afgjøre Opflyttelsesspørgsmaalet under Iagttagelse af de herfor gjældende Regler.

Denne Prøve bliver at afholde ved Skolen umiddelbart efter Skoleaarets Begyndelse og senest inden hvert Aars 14. September.

Indtræder Sygdommen efter Tilendebringelsen af den skriftlige Prøve, censureres de af den Paagjældende ved denne leverede Udarbejdelser i Forbindelse med de øvrige, og han underkaster sig da alene den mundtlige Prøve.

Er Sygdommen indtraadt før den skriftlige Prøve, giver Skolen selv Opgaverne til den extraordinære Examen.

Ved den mundtlige Prøve, der afholdes ganske efter Reglerne for den ordinære Examen, have Bestyrerne af private Skoler forud at træffe fornøden Aftale med de Mænd, der ved Hovedexamen have af Ministeriet været opfordrede til at kontrollere denne, om Tiden for den extraordinære Examens Afholdelse.

For Privatisters Vedkommende bliver der at afholde paa samme Maade for de Fag, disse have at underkaste sig.

**Bekjendtgjørelse af 29. Aug. fra Ministeriet for Kirke- og
Undervisningsvæsenet,**

om Afholdelse sidste Gang af Afgangsexamen for Studerende og den samme forudgaaende præliminære Prøve efter den gamle Form.

Da det af forskjellige til Ministeriet indkomne Sager fremgaar, at der hersker Tvivl om Afholdelsen af Afgangsexamen for Studerende og den tilsvarende Adgangsexamen til Universitetet saavel som den samme forudgaaende præliminære Prøve ved Overgangen fra Undervisningsplanen i Henhold til Bekjendtgjørelse af 13. Mai 1850 sammenholdt med Bekjendtgjørelse af 30. November 1864 til Undervisningsplanen efter Lov af 1. April 1871, bringes herved til almindelig Kundskab:

at den præliminære Prøve vil for Privatister blive afholdt efter den gamle Form endnu i Sommeren 1874 og for dem, som samtidig ville underkaste sig denne og den endelige Prøve, i 1875, men at den ikke særlig kan tages i 1875 eller senere,

at Afgangsexamen og den tilsvarende Adgangsexamen til Universitetet vil ligeledes for Privatister blive afholdt sidste Gang efter den gamle Form i Sommeren 1875, og

at derefter alene eventuelt i Januar 1876 vil blive afholdt en extraordinær Examen i denne Form for dem, som med behørig Attest godtgjøre at have havt Sygdomsforfald om Sommeren.

**Skrivelse af 4. Decbr. fra Ministeriet for Kirke- og
Undervisningsvæsenet,**

til Rektor for Aarhus Kathedralskole.

I behagelig Skrivelse af 4. Septbr. d. A., har Hr. Professoren med Hensyn til Undervisningen i Physik i ny 3. og 4. Klasse forespurgt, om den derom i Cirkulæret af 9. Aug. 1871 givne Antydning kan

opfattes saaledes, at Alt, hvad der ikke er nævnt i Cirkulæret, kan forbigaaes. Efterat Ministeriet i saa Henseende har brevvet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, som nærmere har forhandlet med Sagkyndige, der have deltaget i Overvejelserne i 1871 og tildels havt Indflydelse paa Affattelsen af Afsnittet i det ovennævnte Cirkulære om Naturlæren, skal man herved tilbagemelde, at det maa erkjendes, at der ved den maaske i sig selv ikke ganske tydelige Fortegnelse over, hvad der i det omhandlede Fag skal gjenneemgaaes i 3. og 4. Klasse, er taget et saa overvejende eller udelukkende Hensyn til de studerende Disciple, for hvem dette for dem blot forberedende Kursus udvides og fuldstændiggjøres i 5. og 6. Klasse, at der — omend enkelte ikke udtrykkeligen nævnte Punkter ved en Fortolkning kunne siges at ligge i det Nævnte, saasom Grundtrækkene af Læren om faste og flydende Legemers Ligevægt og saameget af Bølgebevægelsen, som behøves til Forstaaelse af Lydlæren — maa tilføjes Noget i ethvert Fald for Realisterne og de Disciple, der, skjøndt de i 3. og 4. Klasse følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, benytte 4. Klasses Examen som Afgangsexamen, saasom Hovedsætningerne om faste Legemers Bevægelse (Faldet, Pendulet, Kastebevægelsen, Kredsbevægelsen, Stødet) flydende Legemers Bevægelse, Galvanisme, (Dampmaskinen, den elektriske Telegraf). Ministeriet har regnet paa ikke længe efter Cirkulærets Udgivelse og Kursets Begyndelse at se Skolerne i Besiddelse af en for Øjemedet beregnet Lærebog af Professor Holten, men som endnu ikke er udkommen. Idet Ministeriet derfor ikke miskjender den for Lærerne opstaaede Vanskelighed og Usikkerhed, maa det dels opfordre dem til at overveje, hvad de selv efter det her i Almindelighed Antydede ansee for det Væsentlige til at afrunde og udfylde det i Cirkulærets

Fortegnelse betegnede Kursus, stolende paa, at man ikke ved Tilendebbringelsen af det første Kursus vil gaa smaaligt irecte med dem om Enkeltheder, dels bemærke, at man i det Ringeste i een Skole har fundet Udvej til at tillægge Naturlære 3 ugentlige Timer i 3. og 4. Klasse, og at det maaske ogsaa kunde for søges med Bibehold af 2 ugentlige Timer, at give Realdisciplene i 4. Klasse een ugentlig Time til for i den at gennemgaa visse til Afslutningen nødvendige Afsnit, der for de øvrige Disciple maatte opsættes. Endelig skal Ministeriet ikke lade ubemærket, at man i Aalborg Skole har indført i disse Klasser Lorenz's kortfattede Naturlære istedet for Holtens Bog, og at den af en Sagkyndig er betegnet som den for et indskrænket Timetal bedst beregnede Bog.

**Skrivelse af 13. Aug. fra Ministeriet for Kirke- og
Undervisningsvæsenet**

til Rektor for Aarhus Kathedralskole.

Ved et Eftersyn af Exercergeværerne i de lærde Skoler har det vist sig, at disse ved nogle af Skolerne ere i en aldeles ubrugelig Stand. Efter Gymnastikinspektørens Forslag har Ministeriet bestemt sig til at sørge for en bedre Ordning af dette hele Forhold, der har saa stor Betydning for Skoleungdommen under Aftjeningen af deres Værnepligt.

Næst at bemærke, at Ministeriet har indledet Brevvexling med Krigsministeriet om Tilvejbringelse af de for Skolen nødvendige nye Geværer mod Afleveringen af de nu ved Skolen værende lidt brugelige, skal man bemærke, at Forholdets Ordning navnlig maatte gaa ud paa, at der ved Skolen tilvejbringes et tørt Sted, frit for Støv og Smuds, til Hensættelse af Geværerne under Laas og Lukke; at der tilstaaes en Mand — formentlig Skolens Pedel — et passende Vederlag for under Gymnastiklærerens Tilsyn og An-

visning at holde Geværerne i Orden ved deres Aftøring, naar de ere brugte, og Indgnidning med Olie, Løbenes Udtrækning, Laasens Eftersyn m. m.; at Geværerne engang aarlig rengjøres og fuldstændigt efterses af en kyndig Mand, helst en Bøsemager, Alt i Overensstemmelse med de hermed i Udkast følgende Bestemmelser.

Ministeriet maa derfor foreløbig anmode Hr. Professoren om snarest muligt at opgive Ministeriet de med Ordningen heraf forbundne Udgifter.

Bestemmelser for Vedligeholdelsen af de til de lærde Skoler udleverede Exercergeværer.

1. Geværerne opbevares paa et tørt Sted, frit for Støv og Smuds, ophængte paa Kroge, eller hængte med Kolben paa et Underlag af Træ, Geværpiberne hvilende imod en Træliste, saa at de ikke berøre Muren. Nøglen til Opbevaringsstedet bør være i Vedkommendes Værge, som bærer Ansvaret for Geværernes Vedligeholdelse.
2. Hver Gang Geværerne have været benyttede til Øvelser, hvad enten disse ere afholdte i et lukket Lokale, eller under aaben Himmel, aftørres de udvendigt, navnlig alle Jern- og Staaldeelene, med en ulden Klud fugtet i Olie. Have Geværerne været udsatte for Regn, trækkes Løbene med en Vidskestok beviklet med tørre Blaar, fugtede med Olie.
3. Henstaar Geværerne i længere Tid uden at benyttes, bør de hver Maaned aftørres og Løbene trækkes paa den under Punkt 2 anførte Maade.
4. Naar Laasen trænger til Olie indvendigt, hvilket bemærkes ved, at den gaar trangt, eller ikke kan staa paa Hel eller Halv, aftages den og indsmøres let med Olie.
5. En Gang aarlig rengjøres og efterses Geværerne

fuldstændigt af en kyndig Mand, helst en Bøsseremager, som tillige istandsætter, eller erstatter de enkelte Dele, som maatte være gaaet itu, eller bortkomne.

6. Til Indsmøring af Geværerne benyttes helst Marvolie, eller Bomolie, naar man er sikker paa dens Godhed.
-

Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler
for Skoleaaret 1873—74.

(affattede paa Grundlag af Forholdene den 1. Oktober 1873).

1. Discipelfrekvensen.

	1ste Klasse.		2den Klasse.		3die Klasse.		4de Klasse.		5te Klasse.	7de Klasse.	Ialt.
	(St.)	(R.)	(St.)	(R.)	(St.)	(R.)	(St.)	(R.)			
Metropolitanskolen	(52)	52 (")	(22)	22 (")	(23)	23 (")	(14)	14 (")	24	9	144
Frederiksborg Skole.....	(8)	13 (5)	(3)	9 (6)	(6)	6 (")	(6)	11 (5)	8	4	51
Roskilde —	(19)	30 (11)	(22)	35 (13)	(17)	32 (15)	(15)	16 (1)	10	7	130
Rønne — 22	(1)	14 (13)	(5)	13 (8)	(1)	4 (3)	(8)	8 (")	"	"	61
Odense —	(17)	43 (26)	(18)	34 (16)	(25)	25 (")	(10)	19 (9)	13	8	142
Nykjøbing —	(13)	28 (15)	(4)	9 (5)	(9)	11 (2)	(5)	5 (")	4	7	64
Aalborg —	(16)	44 (28)	(13)	21 (8)	(13)	20 (7)	(5)	15 (10)	4	5	109
Aarhus —	(13)	33 (20)	(18)	33 (15)	(9)	21 (12)	(4)	11 (7)	6	8	112
Ribe —	(18)	16 (")	(4)	4 (")	(7)	7 (")	(6)	6 (")	"	3	36
Viborg —	(7)	15 (8)	(9)	13 (4)	(14)	16 (2)	(6)	7 (1)	2	6	59
Randers —	(20)	20 (")	(4)	11 (7)	(11)	13 (2)	(7)	10 (3)	4	11	69
Horsens —	(15)	30 (15)	(8)	15 (7)	(9)	17 (8)	(16)	17 (1)	10	7	96
Tilsammen..... 22	(197)	338 (141)	(130)	219 (89)	(144)	195 (51)	(102)	139 (37)	85	75	1,073
Sorø —	(16)	30 (14)	(14)	29 (15)	(13)	29 (16)	(13)	22 (9)	11	12	133
Ialt.. 22	(213)	368 (155)	(144)	248 (104)	(157)	224 (67)	(115)	161 (46)	96	87	1,206

I Rønne Skoles to nederste Fællesklasser er der 22 Disciple, nemlig: i 2den Klasse 16, i 1ste Klasse 6 Disciple.
NB. (st.) betegner: „studerende Disciple“, (R.) betegner: „Realdisciple“.

2. Beneficiefordelingen.

	Metropolitanskolen.	Frederiksborg Skole.	Roskilde Sk.	Høne Sk.	Odense Sk.	Nykjøb. Sk.	Aalborg Sk.	Aarhus Sk.	Ribe Sk.	Viborg Sk.	Randers Sk.	Horsens Sk.	Ialt.	pCt. af Beneficiepladserne.
Discipeltallet den 1. Oktober 1873 var.....	144	51	130	61	142	64	109	112	36	59	69	96	1,073	"
Antallet af ekstraordinære Gratister udgjorde.....	3	1	"	3	5	9	3	1	2	1	6	2	36	"
Til Rest..	141	50	130	58	137	55	106	111	34	58	63	94	1,037	"
Antallet af Beneficiepladserne*)	7	8	22	19	23	6	18	19	6	10	11	16	165	"
Disse ere saaledes fordelte:														
1. Næringsdrivende.....	1 + 1/2	2 + 1/2	4	7	5 + 3/2	3	4 + 3/2	9 + 2/2	2	4 + 2/2	3 + 6/2	2 + 5/2	57 1/2	35
2. Kommunale Bestillingsmænd, Skolelærere, Pensionister m. fl.....	"	2	3	1	6 + 1/2	1	5	2	1	1	3	3 + 3/2	30	18
3. Embedsmænd.....	2 + 1/2	1	6 + 1/2	5	1 + 2/2	1	3 + 1/2	4 + 2/2	1	3	1/2	2 + 2/2	34	21
4. Jordbrugere.....	"	"	3	5	3	1	2	1/2	"	"	1/2	2 + 2/2	16	10
5. Enker (efter alle Klasser)	2 + 2/2	1 + 3/2	5 + 1/2	1	4 + 1/2	"	1 + 2/2	1 + 1/2	2	1	1	2 + 2/2	27	16
Ialt..	7	8	22	19	22 + 1/2	6	18	19	6	10	11	16	164 1/2	"

NB. Brøkerne betegne, hvormange Pladser der have været delte.

Under Nr. 1 ere henreguede Prokuratorer, praktiserende Læger, Landinspektører, private Fuldmægtige og andre Betjente.

Under Nr. 4 ere henreguede Gaardmænd, Husmænd, Forpagtere og Forvaltere.

De 34 Beneficiepladser under Nr. 3 falde med 22 paa gejstlige, 3 paa militære og 9 paa civile Embedsmænds Sønner.

*) For Metropolitanskolen 1/20, for Rønne Skole 1/3 og for de øvrige Skoler 1/6 af Discipelantallet.

I Ministeriets Skrivelse af 8. August f. A. som indeholder Approbation paa det indsendte Forslag til Fag- og Timefordelingen for Skoleaaret 1873-74, tilføjes:

Efter Deres Forslag tillades det, at der i den matematisk-naturvidenskabelige Afdelings 5te Klasse optages et kort mineralogisk Kursus, dog at det i Løbet af Skoleaaret maa paasees, at Disciplene ikke overbebyrdes, navnlig henimod Aarsexamen, hvorhos man med Hensyn til Valget mellem de af Adjunkt Hoffmeyer dertil foreslaaede Lærebøger maa finde det rigtigst, at Kierulfs „Stenriget og Fjældlæren“ benyttes fremfor den nævnte svenske Bog, i hvilken Sproget dog muligt turde lægge nogen Vanskelighed i Vejen.

Den af omstaaende Tabel ved Sammenligning med de for de foregaaende Aar leverede iøjnefaldende Formindskelse af Discipeltallet saavel i denne Skole som i alle de andre (thi Nedgangen er nogenlunde jævn overalt), skyldes Nedlæggelsen af de to nederste Klasser, dels umiddelbart, idet omtrent $\frac{1}{3}$ af hele Antallet er borttaget, da disse Klasser i Reglen vare de talrigst besatte, dels middelbart, idet Tilgangen i det hele vanskeliggjordes og mange, som søgte Skolen i nogle Aar uden at være bestemte til at afslutte et Kursus, nu udeblive, da de først saa sent kunne optages, medens Optagelsesprøvens Vanskeligheder bevirker, at saare mange maa afvises.*)

*) Det er værd at lægge Mærke til, at medens vi tidligere hentedede saa meget fra de tyske lærde Skolers Indretning, ere vi nu komne til det helt modsatte Standpunkt i denne Henseende. Thi i Tyskland (alle de preussiske Gymnasier, og nu tillige i Bayern) har man vedtaget at føje en Klasse til førden (under vor tidligere 1ste Klasse), hvori Drengene paa 9 Aar optages, fordi det anses for nødvendigt for den fremtidige Fremgang, at Skolen modtager dem tidligt. Den private Forberedelsesskole til Kathedralskolen her i Byen tæller for Øjeblikket omtrent 100 Drengene, fordelte i 4 Klasser, af

Den anden uundgaaelige Følge af disse to Klasers Nedlæggelse var (som allerede nævnt i forrige Indbydelsesskrift S. 23) en Reduktion i Lærerpersonalet. Ved Skoleaarets Slutning 14. Iuli f. A. blev da to Lærere: Overlærer Professor C. G. C. Funch og Adjunkt P. H. Warming, for hvem der ikke vilde være Arbejde i den indskrænkede Skole, allernaadigst entledigede, foreløbig med Ventepenge i 5 Aar. Disse to Lærere, som saaledes ved Forholdenes Magt sattes ud af deres Virksomhed, hvilken de ellers kunde have fortsat lige saa tilfredsstillende, som de hidtil havde udført den, og som savnes i den Kreds af Medlærere, blandt hvilke de daglig i mange Aar færdedes og hvor de ved deres Humanitet og Velvillie meget bidroge til at nære en god Aand, som med Taknemmelighed ville erindres af deres mange ældre og yngre Disciple, havde begge tjent denne Skole i 20 Aar, idet de tidligere vare ansatte ved den herværende videnskabelige Realskole, ved hvis Nedlæggelse 1853 de gik over til Kathedralskolen. Prof. Funch var her næsten udelukkende beskæftiget med Undervisning i Tysk, Adj. Warming med Undervisning i Mathematik i Realklasserne og Naturlære. Denne sidstnævnte havde i 5—6 Aar tidligere været Skolens Inspector, ligesom han i de sidste 12 Aar har været dens Regnskabsfører, hvilken Post han endnn beklæder. — Dernæst blev under 15. Sept. f. A. de to konstituerede Lærere, Cand. philol. O. C. Lohse og Cand. theol. F. C. C. Engell udnævnte til Adjunkter; Adjunkt Lohse er siden (3. Decbr. f. A.) blevet beskikket til

hvilke de to øverste svare til vore tidligere 1ste og 2den Klasse. Under Forudsætning af denne Skoles Vedbliven og Blomstren i Fremtiden vil den altsaa kunne afgive i det ringeste 20 Disciple om Aaret til den lærde Skole, som derimod ikke fra Byens andre offentlige eller private Skoler kan vente synderlig Tilgang.

Kgl. Translatør i Dansk og Tysk. I den her nedenfor anførte Liste over Fag- og Timefordelingen har der ikke været foretaget nogen Forandring i Aarets Løb, men Undervisningen har dog lidt noget ved ualmindelig hyppige Sygdomsforfald af flere Lærere, dels i kortere, dels i længere Tid; ligesom der i Foraaret herskede en meget udbredt Mæsling-Epidemi blandt Disciplene, af hvilke en stor Del forsømte 2—3 Uger, flere endog 4 Uger.

Fag- og Timefordelingen har været følgende:

Rektor, Professor Dr. phil. Lund: Latin og Græsk i VII og V Kl., Oldnordisk i V Kl.	19 Timer ugl.
Overlærer Høvggaard: Hebraisk i VII Kl. (indtil henimod Nyaar), Historie i VII, V, IV, II og I Kl., Geografi i IV og II Kl.	24 Timer ugl.
Adjunkt Munch: Dansk i I Kl., Historie i IV Realkl. og III Kl., Geografi i IV Realkl., III Kl. og I Kl.	23 Timer ugl.
Adjunkt Schaldemose: Fransk gennem hele Skolen	23 Timer ugl.
Adjunkt Ostermann: Naturlære i alle Klasser, Matematik i VII og V Kl. 29*)	Timer ugl.
Adjunkt Neergaard: Latin og Græsk i IV og III Kl.	25 Timer ugl.
Adjunkt Høegh-Guldberg: Skrivning og Tegning	16 Timer ugl.
Adjunkt Gram: Religion i alle vedkommende Klasser, Dansk i alle Klasser undtagen nederste	22 Timer ugl.
Adjunkt Kleisdorff: Engelsk i alle Klasser, Latin i I Kl.	23 Timer ugl.

*) Efter Nyaar 2 Timer til: 1 i Naturlære i VII Kl. og 1 i Naturlære i IV Kl.

Adjunkt Lohse: Tysk i alle Klasser, Latin i II Kl.	24 Timer ugl.
Adjunkt Engell: Matematik i IV, III og II Kl.	29 Timer ugl.
Konst. Lærer Hoffmeyer: Naturhisto- rie i alle Klasser, Matematik i I Kl.	28 Timer ugl.
Musiklærer Nathan: Sang	4 Timer ugl.
Gymnastiklærer, Prmltn. Jürgensen ..	18 Timer ugl.
Gymnastikassisterne, Overserg. Peter- sen og Wasmann	18 Timer ugl.

Det hvert Fag i hver Klasse tillagte Timetal ses af efterfølgende Tabel. 7de og 5te Kl. have været forenede i Dansk, Latin, (undtagen 2 Timer), Græsk (undtagen 1 Time). Ved 5te, 4de og 3die Kl. betegner S og M den sproglige og matematiske Afdeling i hver Klasse. Af Realklasserne (R) have I II været helt sondrede fra de studerende Klasser (St), III og IV tildels forbundne med de studerende.

	I		II		III			IV			V VII			Ugentl. Timer
		R		R	St.	R	St.	R	V	VII				
					S.	M.	S.	M.	S.	M.				
Dansk	3	3	2	2	2+1		2+1		2				}20	
Oldnordisk	"	"	"	"	"	"	"	"	2					
Tysk	2	3	2	3	2+1		2+1		"				16	
Fransk	3	3	3	3	2	2	2+1		3	1			23	
Engelsk	"	3	"	4	"	3		3	2	2			17	
Latin	6	"	8	"	7		8		2+7+2				40	
Græsk	"	"	"	"	5		5		1+5				16	
Religion	2	2	2	2	2		"		"				10	
Historie	2	2	2	2	3	3	2	3	3	3			25	
Geografi	2	2	2	2	1	1	2	2	"				14	
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	2		2				16	
Naturalære	"	"	"	"	2		2		3	5	3		15	
Arithm., Regn. } Geometri	6	6	6	6	6		(5)4+3+4		10	4			55	
Skrivning	2	2	1	2	1		1		"				9	
Tegning	"	2	"	2	2		1		"				7	
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	29	29		346	
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		4	
Gymnastik	4+ ² / ₂	4+ ² / ₂	4+ ² / ₂	4+ ² / ₂	4	4	4	4	4	4	4		18	
Hebraisk	"	"	"	"	"	"	"	"	"		2		2	
	37	37	37	37	36	36	36	36	36	36	37		400	

II.

Disciplene. Afgangsprøverne.

Af de 131 Disciple, som Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift (s. dette S. 25), udmeldtes før og efter Hovedexamen 14: H. Weis, I. C. Glæsel, E. F. F. Selmer, T. N. Lange, P. Mørk, C. I. V. Mule, A. Lund, V. Larsen, I. Sachs, F. Larsen, E. V. Ziegler, C. V. Lütken, N. Mønsted, H. J. Bartels; efter bestaaet Afgangsexamen afgik 7 Studenter og 6 Realister, hvis Navne og Examenskarakterer findes anførte nedenfor. Ved det ny Skoleaars Begyndelse var Antallet af ældre Disciple saaledes 104. Der optoges den 15. August 1873 et Antal af 8 ny Disciple, saa at Skoleaaret begyndte med 112. I Løbet af samme er senere optaget 1, død 1*), og udmeldt 12 (næsten alle ved Foraarskonfirmation), saa at Antallet for Øjeblikket er 100, fordelt i Klasserne som nedenfor er angivet. De udmeldte findes anførte hver paa sit Sted. I den følgende Liste opføres alle Disciplene — med Undtagelse af 7de og 5te Klasse, hvor Omflytningen kun har fundet Sted efter Hovedexamen og Halvaarsexamen i December — efter den Plads, de havde ved Skoleaarts Begyndelse eller deres Optagelse i Skolen med Tilføjelse i () af deres nuværende Klassenummere. Ved dem alle er Faderens Navn og Stilling tilføjet, og naar intet andet

*) Rasmus Eggert Kristoffer Broager, en Søn af Pastor Broager i Dybe ved Lemvig, døde d. 3. Januar 1874 i Hjemmet af en tærende Sygdom. Han, som iaarskulde have været Student, og om hvem der var al Grund til at nære de bedste Forhaabninger, da han baade var et begavet og flittigt ungt Menneske, havde fra Barn lidt meget af Kirtelsyge, der gjorde ham svagelig i hele hans Opvæxt og tilsidst angreb de indre Organer. Han var sidste Gang paa Skolen d. 14. November.

Sted angives, er deres Hjem i eller ved Aarhus. De med * foran betegnede Disciple ere optagne ved Begyndelsen eller i Løbet af indeværende Skolenaar; disses Fornavne samt Alder ere fuldstændig angivne. Et efter Navnet tilføjet (S) eller (M) betegner i de studerende Klasser III—V, om en Discipel enten hører til den sproglig-historiske eller mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

VII Klasse.

H. W. Ankjær (Oberst A.). A. V. Biering (Exam. juris B.). H. A. F. Brasch (Sekretær B.). R. E. K. Broager (Pastor B. i Dybe), død 3. Jan. 1874. T. E. Budtz (afdøde Pastor B. i Maarslet). R. V. B. Honum (Justitsraad, Stiftslandinspektør H.). G. L. F. V. S. Malling (afdøde Kjøbmand M.). C. Schoubye (Kjøbmand S.). I alt først 8, tilsidst 7 Disciple.

V Klasse.

H. S. Ankjær (S) (Broder til H. W. Ankjær i VII Kl.). O. Gedde (M) (Oberst G.). C. C. P. Koch (S) (Provst K. i Gjerrild). N. C. M. T. Pedersen (S) (Landinspektør P.). I. E. Sundorph (M) (Proprietær S. til Linderumgaard i Vendsyssel). L. S. Vogelius (M) (Kjøbmand V. i Silkeborg). Ialt 6 Disciple, 3 af hver Retning.

IV Klasse.

1 (3) V. C. S. Thoresen (S) (afdøde Alterdegn T.). 2 (1) A. Beck (M) (Kaptejn B.). 3 (2) C. Petersen (M) (Hoboist P.). 4 (4) S. C. Borch (S) (Pastor B. til Vejlbj). Ialt 4 Disciple, 2 af hver Retning.

IV Realklasse.

1 (4) W. A. Seiersen (Konsul S.). 2 G. W. Hovgaard (Overlærer H.), udmeldt i Oktb. 1873. 3

(4) H. K. E. Koch (Broder til C. C. P. Koch V Kl.).
 4 (1) F. E. Glæsel (afdøde Kasserer G.). 5 (5) A.
 J. V. Holstein-Rathlou (Godsejer H. R. paa Rath-
 lousdal). 6 (2) S. Neergaard (Oberst N.). 7 (6) J.
 C. Dyhr (Vognmand D.). Ialt først 7, tilsidst 6 Dis-
 ciple.

III Klasse.

1 (5) F. E. P. G. Koch (M) (Proprietær K til
 Thomasm inde). 2 (3) H. H. Honnens de Lichten-
 berg (M) (Major, Kammerjunker, Stamhusbesidder H.
 de L. til Bidstrup). 3 (2) L. Hammerich (M) (By-
 foged, Politimester H.). 4 (4) H. J. Liisberg (M)
 (Raadmand L.). 5 (6) H. M. Bering (S) (afdøde
 Kjøbmand B.). 6 (1) W. I. Honum (S) (Broder til
 R. Honum i VII Kl.). 7 (7) I. Schwensen (S)
 (Pastor S. i Hørup paa Als). 8 (8) H. Federspiel
 (M) (Kammerraad, Postmester F.). 9 (9) F. I. C.
 Gerdes (M) (Kommerceraad G.). Ialt 9 Disciple, af
 hvilke 3 af den sproglige, 6 af den matematiske
 Retning.

III Realklasse.

1 (2) J. M. M. Jensen (Hotelejer J.). 2 (6) S. C.
 W. Lottrup (Gaardejer L. i Hammershøj, Plejefader
 Kjøbmand Lottrup). 3 (1) H. V. Broge (Grosserer
 B.). 4 (4) H. Götzsche (Kjøbmand G.). 5 T. A. F.
 Müller (Vejinspektør M.), udmeldt til 1. April 1874.
 6 (5) S. Schoubye (Broder til C. Schoubye i VII
 Kl.). 7 (7) H. T. C. Friis (Godsforvalter F. paa
 Kirstinehøj). 8 (3) N. S. Erhardi (Proprietær E.
 til Kongsgaard). 9 (8) A. K. E. Pries (Skovrider P.
 paa Louisenlund). 10 (9) V. Lindholm (Overser-
 gent L.). 11 O. C. J. Lottrup (Kjøbmand J. C.
 L. udmeldt 1. April 1874. 12 (10) J. A. Blichfeldt
 (Kjøbmand B. i Hadsten). Ialt først 12, tilsidst 10
 Disciple.

II Klasse.

1 R. L. Borch (Broder til Nr. 4 i IV Kl.), udmeldt 1. April 1874. 2 (3) K. A. Hammerich (Broder til Nr. 3 i III Kl.). 3 (2) T. Hansen (Skolelærer H. i Jexen). 4 (1) F. J. Heramb (Oberst H.). 5 (4) P. S. Bech Meyer (afd. Snedkermester Bech, adopteret af Bagermester Meyer). 6 (6) V. P. Møller (Gaardejer M. i Fjederballe). 7 (7) O. V. Hansen (Proprietær H. til Gammelgaard). 8 (8) A. Lehmann (Etatsraad, Amtsforvalter L.) 9 (10) B. J. L. Rehling (Justitsraad, Herredsfoged R. i Odder). 10 (5) O. A. L. Brandt (afdøde Pastor B. i Storrिंग). 11 (13) L. B. Liisberg (Broder til Nr. 4 i III Kl.). 12 (16) C. G. A. Beck (Oberst B.) 13 (9) K. J. S. Panduro (Pastor P. i Julstrup). 14 (11) H. H. S. Ankjær (Broder til H. W. A. i VII Kl. og H. S. A. i V Kl.). 15 (17) I. O. K. C. N. Monrad (Kjøbmand M.). 16 (15) A. V. Ravn (Oberst R.). 17 (14) C. P. G. Bayer (Overingeniør, Lt. B.). 18 (12)* Carl Georg Iohannes Petersen (Proprietær P.) født d. ²⁴/₁₀ 1870. Ialt først 18, tilsidst 17 Disciple.

II Realklasse.

1 (5) A. E. R. E. Leitner (Proprietær L. til Sandergaard). 2 (7) C. S. Lichtenberg (afdøde Proprietær L. til Hessel). 3 T. E. V. Holm (Vognmand H.), udmeldt 1. April 1874. 4 (1) A. E. Værum (Skomagermester V.). 5 C. I. Petersen (Oversergent P.), udmeldt 1. April 1874. 6 C. M. Werner (Fabrikant W.), udmeldt 1. April 1874. 7 (2) C. H. Brasch (Broder til H. Brasch i VII Kl.). 8 (10) I. C. E. Larsen (Vinhandler L.). 9 S. C. Simesen (forhenv. Proprietær S. paa Ludvigsholm), udmeldt 1. April 1874. 10 (9) C. F. R. Boeck (Pastor B. i Hornslet). 11 V. K. Assens (Kjøbmand A.), udmeldt 1. April 1874. 12 C. A. M. Flagstad

(Kammerraad, Bankbogholder F.), udmeldt 1. April 1874. 13 (4) H. C. J. Warming (Bundtmager W.). 14 (3) M. Baadsgaard (Kjøbmand B.). 15 (6) *Peter Thun Foersom (Pastor F. i Hammelev), født d. $\frac{9}{12}$ 1857. 16 (8)* Georg Koch (Broder til Nr. 1 i III Kl.), født $\frac{24}{5}$ 1860. Ialt først 15, siden 16, tilsidst 10 Disciple.

I Klasse.

1 (2) J. C. H. Tegner (Justitsraad, Overingeniør T.). 2 (1) C. Dalgas (Ingeniørkaptejn D.). 3 (3) J. Frandsen (Kjøbmand F.). 4 (4) A. A. Liisberg (Dyrlæge L.). 5 (12) C. Steenstrup (Ritmester S.). 6 (5) V. Lehmann (Broder til Nr. 8 i II Kl.). 7 (11) R. M. Koppel (Kjøbmand K.). 8 (13) C. V. Federspiel (Broder til Nr. 8 i III Kl.). 9 (8) C. E. G. O. Balaud (Oberst B.). 10 (9) C. A. Købke (Kommandør, Overlods K.). 11 (10) *Vilhelm Holger Rosenkrantz (Lensbaron, Kammerherre R. til Rosenholm) født $\frac{12}{3}$ 1862. 12 (14) *Nikolaj Andreas Bryndum Kastrup (Pastor K. i Herning) født $\frac{8}{11}$ 1861. 13 (7) *Johannes Orla Adolf Steen Pedersen (Broder til T. Pedersen i V Kl.), født $\frac{20}{4}$ 1861. 14 (6) *Frederik Klaumann Krøyer (Pastor K. i Tilst), født $\frac{23}{4}$ 1860. I alt 14 Disciple.

I Realklasse.

1 (2) C. J. Wistoft (Kjøbmand W.). 2 (4) J. H. Schmidt (Træ- og Finerhandler S.). 3 (5) C. C. Gøtzsche (Broder til Nr. 4 i III Realkl.). 4 J. C. Preis (afdøde Murmester P.), udmeldt Octbr. 1873. 5 (3) V. F. Fleron (Regimentsbøsse-mager F.). 6 (9) J. P. Ryberg (Kaptejn R.). 7 (12) S. S. Mørk (Konsul M.). 8 (7) F. J. Packness (Kjøbmand P.). 9 (13) H. Larsen (Broder til Nr. 8 i II Realkl.). 10 P. S. Stamp (Telegrafbestyrer S.), udm. 1. April 1874. 11 (11) L. Tegner (Grosserer T. i London).

12 (16) C. V. Bang (Oliemøller B.). 13 (8) E. K. H. Wanschler (Premierltn. Sekretær ved Jernbanekont. W.). 14 (15) N. P. Winge (Prokurator W.). 15 (14) V. F. Langballe (Kæmner, Prokurator L.). 16 (10) O. J. J. Döcker (Kjøbmand D.). 17 (17) C. L. Spliid (Kjøbmand S.). 18 (6) *Paul Kasper Theodor Krøger (Proprietær K. til Isgaard), født $\frac{5}{7}$ 1861. 19 (1) Gotfred Abraham Becker (Malermester B. i Kjøbenhavn), født $\frac{22}{9}$ 1860. I alt først 19, tilsidst 17 Disciple.

Til de i Juni—Juli 1873 afholdte Afgangsprøver indstillede sig efterfølgende 7 studerende Disciple og 6 Realister, der alle bestod med efternævnte Resultat. Tillige bestod 6 Disciple af IV Kl. Oprykningsprøven, hvorefter de opflyttedes i V Kl. De til denne Prøve af Ministeriet sendte Opgaver til skriftlig Besvarelse ere her tilføjede de øvrige.

1. Afgangsexamen for Studerende.

1. Boesen, Niels Schultz, født 21. Juni 1853.
2. Christensen, Ludvig, født 3. November 1854.
3. Holst, Vilhelm, født 15. September 1854.
4. Langballe, Niels, født 14. April 1855.
5. Lund, Johan Otto, født 17. August 1855.
6. Rosenkrantz, Herluf Ludvig Gottlob, født 22. December 1852.
7. Sørensen, Jens, født 1. Juli 1853.

2. Realafgangsexamen.

1. Beck, Hans Krogh Juel, født 23. Decbr. 1855.
2. Erichsen, Trauels Jakob, født 1. Febr. 1858.
3. Grooss, Johan Emil, født 16. Septbr. 1855.
4. Krøger, Adolph August, } født 19. Novb. 1856.
5. Krøger, Tom Theodor, }
6. Liisberg, Frants Christian Sofus, født 16. Sept. 1857.

De skriftlige Prøver foretoges 14.—17. Juni i den af Ministeriet foreskrevne Orden, de mundlige for de Studerende 3.—12. Juli, for Realisterne 2.—5. Juli. Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

A. Afgangsexamen for Studerende.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. a) (bunden Opgave). At fremstille Modsætningen og Skinsygen mellem Athen og Sparta, som den viste sig fra Perserkrigen indtil den peloponnesiske Krigs Udbrud. b) (fri Opgave). Hvorledes kan Alvor og Mildhed forenes i Behandlingen af Undergivne?

2. Oversættelse fra Dansk til Latin. Digteren Simonides, som baade opnaaede stor Berømmelse ved elegiske Digte og Epigrammer og imellem Lyrikerne var i saa stor Anseelse, at han ikke veg meget for Pindar og i visse Arter af Digte endog foretrakkes for ham, var født paa Øen Keos, som ligger nær ved Attika, i den sex og halvtredsindstyvende Olympiades første Aar og levede i halvfemsindstyve Aar, hvis vi tro de Gamles Vidnesbyrd. Han opholdt sig en Tid lang hos Kong Hiero i Syrakus, som vi vide ogsaa indbød Pindar, Æschylus og andre Digttere til at komme til sig og give hans Hof Glands. Hvor fortrolig Simonides omgikkes Hiero, ses af hvad baade Andre berette og Xenophon i det Skrift, som hedder Hiero, i hvilket han indfører Simonides talende med Hiero og undersøgende med ham, om Eneherskerens eller den private Mands Liv er lykkeligst. Imellem de mægtige og rige Mænd, som havde ønsket, at deres Navn og Bedrifter og især deres Sejre i de offentlige Vædekampe skulde forherliges ved Simonides's Sange, var ogsaa Thessalernes Fyrste Skopas. Om ham og Simonides fortælles et Sagn, der maaske er værd at anføre her. Da Simonides i et Digt, som var skrevet til at lovprise en Sejr af Skopas, havde i en Digression vendt sig til Dioskurerne og i en lang række Vers havde fortalt og ophøjet deres Bedrifter, gav Skopas ham, da han bad om det lovede Honorar*), kun en Del deraf, idet han bød ham at forlange Resten af Castor og Pollux, hvem den større Del af Digtet angik. Overhovedet beskyldtes Simonides hos de Gamle undertiden for Havesyge, fordi han fordrede højt Honorar for sine Digte; men hvad sandt der er i denne Anklage, er vanskeligt at sige.

*) Honorar, merces.

3. Oversættelse fra Latin til Dansk. (Qvæ hic Danice vertenda proponimus, ex Ciceronis orationis pro Cluentio ea

parte, quæ narrationem continet, excerpta sunt paucis mutatis et omissis.)

Larinas fuit quædam Dinæa, quæ ex duobus maritis filios habuit tres, M. et Num. Aurius et Cn. Magium et filiam Magiam, quæ nupsit Oppianico. M. Aurius adolescentulus bello Italico captus apud Asculum in Q. Sergii senatoris, qui postea inter sicarios damnatus est, manus incidit et apud eum in ergastulo fuit. Num. autem Aurius aliquot annis post mortuus est itemque Magia, quæ filium reliquit; postremo unus, qui reliquus erat Dinææ filius, Cn. Magius mortuus est; is heredem fecit sororis suæ et Oppianici filium eumque partiri cum Dinæa matre iussit. Interim venit index ad Dinæam non incertus, qui nuntiaret ei, filium eius M. Aurium vivere et in agro Gallico esse in servitute. Mulier, amissis liberis, quum unius recuperandi filii spes ostentata esset, omnes suos filiique sui necessarios convocavit et ab iis flens petivit, ut adolescentem investigarent et sibi restituerent eum filium, quem unum ex tribus fortuna reliquum esse voluisset. Hæc quum agere iustituisset, oppressa morbo est; itaque testamentum fecit eiusmodi, ut illi filio sestertiorum CCC millia legaret, heredem institueret nepotem suum, Oppianici filium; atque iis paucis diebus mortua est. Propinqui tamen illi, quemadmodum viva Dinæa instituerant, ita mortua illa cum eodem illo indice in agrum Gallicum profecti sunt. Interim Oppianicus, ut erat, sicut ex multis rebus reperietis, singulari scelere et audacia, primum per quendam Gallicanum familiarem suum illum indicem pecunia corrupit, deinde ipsum M. Aurium non magna iactura*) facta tollendum interficiendumque curavit. Illi autem, qui erant ad Aurium investigandum et recuperandum profecti, litteras Larinum ad Aurius suosque necessarios mittunt, sibi difficilem esse investigationem, quod intelligerent indicem ab Oppianico esse corruptum, quas litteras A. Aurius, vir fortis et domi nobilis et illius Aurius adolescentis propinquus, in foro palam multis audientibus, quum adesset Oppianicus, recitat et clarissima voce se nomen Oppianici, si interfectum esse M. Aurium comperisset, delaturum esse testatur.

Overskriften oversættes ikke.

Larinum var en By i det Indre af Mellemitalien heuimod det adriatiske Hav. Bellum Italicum er Forbunds- (Bundsforvandte-) Krigen, i hvilken Indbyggerne i Larinum hørte til Romernes Fjender. Ager Gallicus (den galliske Mark) hed Landstrøget mellem Ariminum og Ancona, hvor tidligere det galliske Folk Senonerne havde boet; en Beboer af dette Distrikt hed Gallicanus.

*) Iactura, Pengeopoffrelse, Udgift.

4. Opgave i Arithmetik. Hvad forstaas ved to Tals største fælles Maal og mindste fælles Mængfold? Der forlanges en kort Angivelse af Maaden, hvorpaa de findes.

Hvad forstaas ved to Polynomiers største fælles Maal og mindste fælles Mængfold? Hvorledes findes de for

$$2x(x^2+11) + 8(2x^2-5)$$

og $126x(x+1) + 18(x^3-15)?$

At finde de to Tal, hvis største fælles Maal er 12, hvis mindste fælles Mængfold er 7308 og hvis Sum er 600.

Kan man altid finde to Tal, hvis største fælles Maal er a , hvis mindste fælles Mængfold er b , og hvis Sum er c , hvilke hele Tal man end vælger for a , b og c ?

5. Opgave i Geometri. En Pyramide har en regelmæssig nkant til Grundflade og ligesidede Trekanter til Sideflader; hvorledes indses, at n hverken kan være over 5 eller under 3?

Naar Pyramidens Kant er k , hvorledes findes saa dens Volumen, dens Sideliniers og Sidefladers Vinkler med Grundfladen, for $n=3$, $n=4$ og $n=5$?

Hvorvidt ere disse Pyramider regelmæssige Polyedre eller Dele deraf?

B. Afgangsexamen for Realister.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. Skildring af Alperne.

2. Oversættelse fra Dansk til Tysk. Da Henrik den Fjerde for at blive Konge i Frankrig gik over til den katolske Kirke, sikrede¹⁾ han sine tidligere Trocsfæller²⁾, de Reformerte, den frie Religionøvelse ved det saskaldte nantiske Edikt. Men Ludvig den Fjortende, der vilde gjøre alle sine Undersaatter til Katholiker, ophævede³⁾ dette Edikt og tvang derved mange Mennesker, der ikke vilde forlade deres Tro, til at vandre ud og ned sætte sig⁴⁾ i andre Lande, saasom Holland og Tyskland, især i Brandenburg, hvor man endnu i Berlin finder en ikke ubetydelig fransk Koloni, der inidertid for største Delen har antaget tysk Sprog og tyske Sæder. Ogsaa til Danmark drog nogle, omendskjændt den daværende⁵⁾ Biskop af Sjælland, Hans Bagger, modsatte sig deres Optagelse⁶⁾. Dengang opstod de reformerte Menigheder, der endnu bestaa i Kjøbenhavn og Fredericia.

¹⁾ Sikke, zusehern. ²⁾ Trocsfælle, Glaubensgenoss. ³⁾ Ophæve, aufheben. ⁴⁾ Ned sætte sig, sich niederlassen. ⁵⁾ Daværende, damalig. ⁶⁾ Optagelse, Aufnahme.

3. Opgave i Regning og Arithmetik. 1. En Cirkelbue paa 15° er 19 Mile lang, hvor stor er Cirkelns Areal?

2. En Kapital har ved at staa paa Rente i Tidsrummet fra den 3die August 1872 til den 9ende Januar 1873, begge Dage medregnede, saaledes, at der gives 1 Skilling daglig Rente af 100 Rd., indbragt i simpel Rente (ikke Rente af Rente) netop 100 Rd. Hvor stor har Kapitalen været?

3. En Beholdning paa 5013 Tdr. Stenkul svinder paa hver Tønde $\frac{3}{8}$ Skjæppe. Derefter sælges hele Beholdningen til en Pris af $15\frac{2}{3}$ Rd for hver Tønde, den nu indeholder. Hvor meget udgjør hele Salgsprisen? Til hvilken Pris for hver Tønde maatte de 5013 Tønder være kjøbte, for at Salgsprisen skulde være lig Indkjøbsprisen? Kan det sidste Spørgsmaal besvares, naar man ikke kjender Beholdningens Størrelse?

$$4. \text{ Af } \left. \begin{array}{l} x - 1 = y - a^2 \\ y = z + 2a \\ z = x^2 - 3a - 1 \end{array} \right\} \text{ søges } x, y, z.$$

$$5. \text{ Af } 1000\sqrt{x} + \sqrt{x} = 100 \text{ søges } x.$$

6. Tre paa hverandre følgende Led i Kvotientprogression (geometrisk Række) have S til Sum, P til Produkt. Hvorledes udtrykkes de enkelte Led ved S og P? Ex. $S = 35$, $P = 1000$.

Der forlanges tre af disse Opgaver løste, deriblandt en af de tre første og en af de tre sidste.

4. Opgave i Geometri. 1. En ret Linie og en Cirkel ere givne. At konstruere Tangenter til Cirklen parallelle med den rette Linie.

2. At konstruere en Cirkel igjennem to givne Punkter AB saaledes, at den berører en givent ret Linie parallel med AB.

3. En Trekant har en Vinkel $A = 30^\circ$, det Stykke af Halveringslinien af en af de andre Vinkler, som ligger indenfor Trekanten, har en givent Længde h, og det Stykke af den modstaaende Side, som afskjæres af Halveringslinien fra Vinkelspidsen A at regne, er $h\sqrt{2}$. At konstruere Trekanten.

4. Hvorledes beregnes Arealet af en regelmæssig Mangekant? Beregningen af Arealerne af den regelmæssige Sexkant, som er omskrevet om en Cirkel med givent Radius, og af den regelmæssige Tolvkant, som er indskrevet i den samme Cirkel, samt Bestemmelse af disse Arealers Forhold.

5. Hvorledes findes Arealet af et Cirkelsegment (Afsnit)? Bevis, at den rektificerede Bue l til et Cirkelsegment, hvis Areal er halvt saa stort som den tilsvarende Sektors (Udsnits) Areal, maa være dobbelt saa stor som Afstanden h fra Chordens ene Endepunkt til den Diameter, som gaar igjennem det andet.

Hvorledes kan man i dette Tilfælde af de givne Linier I og Cirkelns Radius r finde de Stykker, hvori Diameteren deles af Linien $h = \frac{1}{2} l$?

6. I en ligesidet Trekant indskrives en Cirkel. En parallel Transversal, som tangerer den, drages. I den derved afskaarne Trekant indskrives atter en Cirkel og en dertil tangerende parallel Transversal, som ogsaa er parallel med den første, drages.

Man skal finde

a) Forholdet imellem den første Cirkels Radius og den givne Trekants Side,

b) de to parallelle Transversalers Forhold til samme Side,

c) de to Cirklers og de to Paralleltrapeziers Arealers Forhold.

Der forlanges løst en af de tre første og en af de tre sidste Opgaver.

C. 4de Klassens Hovedexamen.

Hertil gaves de samme Opgaver som til Realafgangsexamen i Udarbejdelse i Modersmaalet, Arithmetik og Geometri, men istedetfor den tyske Stil følgende Opgave i latinsk Stil:

C. Marius, der maa regnes imellem Romernes berømteste Feltherrer, blev født i Arpinum, i hvilken By M. Cicero fødtes halvtredsindstyve Aar efter Marius; Byen laa¹⁾ i Volskernes gamle Land ved Floden Liris. Marius, der var af uberømt²⁾ Slægt, men dog af ridderlig Stand³⁾, gjorde som Yngling Tjeneste⁴⁾ i den numantinske Krig under Scipios Anførsel. Da han ved Tapperhed og krigerisk Dygtighed⁵⁾ havde vundet⁶⁾ Folkets Gunst, blev han valgt til Qvæstor og beklædt⁷⁾ dernæst de øvrige Embeder indtil Præturen. Efter Præturen blev han i den jugurthinske Krig Underfeltherre⁸⁾ hos Consulen Q. Metellus og udmærkede sig⁹⁾ saameget, at Folket overdrog¹⁰⁾ ham Consulatet og den øverste Befaling mod Jugurtha. Da den jugurthinske Krig var endt, blev han sendt mod Cimbrenne og Teutonerne, som havde overvundet flere romerske Hære og havde indjaget Romerne stor Skræk, og førte Krigen mod dem i fire Aar. Hvor store Bedrifter¹¹⁾ han udførte i denne Krig, er alle bekjendt, og Folket viste¹²⁾ ham saa stor Ære, at det fem Gange valgte ham til Consul. Forbundskrigen forøgede ikke Marius' Ros, og Borgerkrigen mod Sulla fordunklede¹³⁾ den. Marius' Navn vilde straale¹⁴⁾ mere i Historien, hvis han havde levet kortere.

¹⁾ ligger, situs est. ²⁾ uberømt, ignobilis. ³⁾ Stand, ordo. ⁴⁾ gjøre Tjeneste (i Krig), militare. ⁵⁾ Dygtighed, virtus. ⁶⁾ vinde, consequi. ⁷⁾ beklæde, fungi. ⁸⁾ Underfeltherre, legatus. ⁹⁾ udmærke sig, excellere. ¹⁰⁾ overdrage, mandare. ¹¹⁾ udføre Bedrifter, gerer res. ¹²⁾ vise, habere. ¹³⁾ fordunkle, obscurare. ¹⁴⁾ straale, splendere.

Ved Afgangsexamen for Studerende var Undervisningsinspektøren ikke tilstede, men det overlodes Skolen selv at afholde den. Ved Realafgangsexamen fungerede Professor Dr. Holm som Examenskommissær og deltog i Bedømmelsen af Udarbejdelse i Modersmaalet, Historie, Geografi og Fransk, ligesom han efter Indbydelse ligeledes bedømte VI (ny IV) Klases Prøver i Dansk, Latin og Geografi. Foruden Skolens Lærere vare følgende Meddommere: 1) ved Afgangsexamen: Stiftsprovst Boesen i Dansk, 2) ved Realafgangsexamen foruden Examenskommissæren Konsul Mørk i Tysk, Adjunkt Fæddersen fra Viborg i Naturhistorie, 3) ved Oprykningsprøven for VI Kl. de samme to Herrer i samme Fag.

Afgangsexamen for Studerende.

Juli 1873.	Dansk Stil. I.	Dansk Stil. II.	Latin, skriftl.	Latin, mundl.	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Points.	Hovedkarakter
Boesen, N. S.	mg.	g. + $\frac{1}{3}$	tg. ÷ $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{3}$	mg. + $\frac{1}{3}$	g. ÷ $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{6}$	tg.	49	2den
Christensen, L.	tg. + $\frac{1}{3}$	g.	tg. + $\frac{1}{6}$	g. ÷ $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{6}$	g. ÷ $\frac{1}{6}$	mg. + $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{6}$	tg. + $\frac{1}{3}$	44	2den
Holst, V.	g. + $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{3}$	tg. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	g.	g. ÷ $\frac{1}{3}$	tg.	tg.	42	2den
Langballe, N.	g. + $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{3}$	g.	mg. ÷ $\frac{1}{6}$	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. + $\frac{1}{3}$	g.	g. + $\frac{1}{6}$	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	64	1ste
Lund, J. O.	mg.	mg.	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. + $\frac{1}{3}$	ug.	mg. + $\frac{1}{6}$	ug. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. + $\frac{1}{2}$	ug.	77	1ste
Rosenkrantz, H. L. G.	g.	g. ÷ $\frac{1}{3}$	tg. + $\frac{1}{3}$	g. + $\frac{1}{6}$	g.	g.	tg.	tg. + $\frac{1}{6}$	tg. + $\frac{1}{3}$	39	2den
Sorensen, J.	mg.	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. ÷ $\frac{1}{3}$	mg. + $\frac{1}{3}$	mg. + $\frac{1}{6}$	mg. + $\frac{1}{6}$	mg. ÷ $\frac{1}{6}$	mg. + $\frac{1}{3}$	ug. ÷ $\frac{1}{3}$	74	1ste

Afgangsexamen for Realister.

	Dansk.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik	Geometri.	Naturalære.	Naturhist.
Beck, H. K. J.	g.	g.	mg.÷	g.	tg.	mg.	tg.+	mg.	g.+	g.
Erichsen, T. J.	mg.÷	mg.÷	mg.	mg.+	mg.	mg.	g.÷	g.	tg.	mg.+
Grooss, J. E.	mg.÷	tg.	g.	g.+	mg.	g.	mdlg.	tg.	g.	g.
Kröger, A. A.	g.+	g.+	g.÷	g.	g.+	g.+	mg.÷	ug.÷	mg.÷	mg.
Kröger, T. T.	g.	ng.÷	g.+	g.+	mg.÷	mg.	mg.÷	mg.	ug.÷	ug.÷
Liisberg, F. C. S.	g.÷	g.÷	mg.÷	mg.÷	g.+	g.	g.÷	g.+	mg.÷	mg.÷

De bestode saaledes alle: T. T. Kröger med 72, T. J. Erichsen med 65, A. A. Kröger med 64, F. C. S. Liisberg med 59, H. K. J. Beck med 54 og J. E. Grooss med 40 Points.

III.

Skolens Beneficier.

A. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Rektors Indstilling*), have i Skoleaaret 1873—74 været til-lagte følgende Disciple:

1. Fri Undervisning: R. V. B. Honum, R. E. C. Broager, C. Schoubye, N. C. M. T. Pedersen, V. C. S. Thoresen, A. Beck, C. Petersen, S. C. Borch, M. H. Bering, F. J. C. Gerdes, V. Lindholm, A. K. E. Priës, T. A. F. Müller, T. Hansen, C. J. Petersen.

2. Extraordinære Gratister (Lærersønner): G. W. Hovgaard.

3. Undervisning mod nedsat Betaling (Halvdelen): T. E. Budtz, H. T. C. Friis, K. I. S. Panduro, C. F. R. Boeck, A. E. Værum, H. C. J. Warming, T. E. V. Holm.

4. Mellemsste Stipendium (35 Rdl., alt at udbetale): O. A. la Cour Brandt.

5. Puggaards Legat (40 Rdl., Halvdelen at udbetale, Halvdelen at oplægge): E. F. Glæsel.

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, som kunne stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa indgives til Rektor ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden Midten af September. Ansøgningen maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Vedkommendes Formuesstilling og ledsages af paalidelige Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater ansøges ikke, men tildeles efter Indstilling og Bestyrelsens Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang.

6. Laveste Stipendium (20 Rdl., alt at udbetale): J. E. Sundorph, L. S. Vogelius, A. A. Liisberg.

B. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner (2 Portioner, hver paa 40 Rdl.), hvortil Lensbesidderen af Grevskabet Bregentved udnævner (nu Kmhr. Grev F. Moltke), oppebæres af C. P. Koch og L. Hammerich.

C. Rosenkrantz's Legat (aarlig 46 Rdl. 72 Sk.) uddeles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stiftens Rigsraad Rosenkrantz's Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm, for Tiden Kmhr. Lensbaron Rosenkrantz Heraf fik: C. Schoubye 16 Rdl. 72 Sk., Th. Hansen, H. M. Bering og O. A. la Cour Brandt hver 10 Rdl.

D. Pastor Hertels Legat (10 Rdl. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemklasserne. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. Heraf fik Th. Hansen: Bergs græske Lexikon, K. A. Hammerich: Wilsters Oversættelse af Homers Iliade og Odysse, J. F. Heramb: Møllers Oversættelse af den ældre Edda.

E. Student Davidsons Legat (2 Portioner, hver paa 10 Rdl., tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden): O. Gedde og C. Petersen.

F. Foghs Legat (1 Portion paa 10 Rdl. til en Dimittend, tildeles efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard, nu Godsejer Mourier-Petersen): J. O. Lund.

G. Stougaards Legat (1 Portion paa 8 Rdl., tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden): L. Christensen.

H. Pastor Schoubyes Legat (1 Portion paa

40 Rdl., tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimit- tend): J. Sørensen.

I. Kantor J. Kabells Legat (1 Portion paa 40 Rdl., tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimit- tend): J. O. Lund.,

K. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 40 Rdl., tildeles af Rektor og Lærerne til en Di- mittend): L. Christensen.

L. Nis Nissens Legat. Renterne for 1873 udgjorde 526 Rdl. 4 Mk., hvilke af Rektor og Lærerne kort før Juleferien bleve saaledes fordelte:

1. De $\frac{4}{5}$ (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel: 421 Rdl. 2 Mk.: R. V. B. Honum, C. Schoubye, T. E. Budtz hver 40 Rdl., O. Gedde, L. S. Vogelius, N. C. M. T. Pedersen hver 30 Rdl., V. C. S. Thoresen, A. Beck, T. Hansen hver 25 Rdl., S. C. Borch, W. J. Honum, O. A. Brandt hver 20 Rdl., A. A. Liisberg 16 Rdl. 32 Sk.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egenlig at be- høve Understøttelse udmærke sig ved Flid og Sæde- lighed): 105 Rdl. 2 Mk.: H. F. A. Brasch 15 Rdl. 32 Sk., K. A. Hammerich, J. F. Heramb, R. E. C. Broager hver 15 Rdl., G. L. F. V. S. Malling, C. C. P. Koch og P. B. Meyer, hver 10 Rdl., V. P. Møl- ler og O. V. Hansen hver 7 Rdl. 48 Sk.

3. Desuden er af dette Legats hjemfaldne Op- lagsspenge iaar uddelt 88 Rdl. til herfra i de sidste Aar dimitterede trængende Studenter, nemlig stud. theol. O. A. M. Thomsen 30 Rdl., stud. philos. J. O. Lund og L. Christensen, hver 20 Rdl., stud. med. C. J. Jensen 18 Rdl.

IV.

Uddrag af Skolens Regnskab for
Finansaaret 1873-74.

	Indtægt.	₤	β
Beholdning den 1ste April 1873		1,878	62
Landgilde		730	15
Forudbetaling		—	—
Rest af Tiende		14,201	6
Forudbetaling		1,163	30
Indtægt af Kirker og Præstekald		704	17
Forudbetaling		27	26
Renter af Obligationer		48	„
— - Prioritetsobligationer		1,832	68
Skolekontingenter		5,718	47
Indskrivningspenge		35	„
Testimonia		160	„
Forskjellige Indtægter		41	48
Tienderestancer		—	—
Tilskud fra Skolefonden*)		2,500	„
Ifølge Decision		40	„
Indeholdt i Gager		525	18
Bibliotheket		20	„
	Lateris ..	29,625	49

*) For dem, der gjerne strax bemærke denne Post og opgive hvor stort Tilskud Skolerne kræve, bemærkes, at for denne Skoles Vedkomende er Tilskuddet en nominel Post, da der til Gjengjæld indsendes aarligt Overskud af lignende Størrelse, idet Kassebeholdningen til ingen Tid maa overskride et vist Beløb; i Finansaaret 1873—74 er saaledes modtaget 2500 Rdl., indsendt 3000 Rdl., 1872—73 modtaget 2500 Rdl., indsendt 2300 Rdl., 1871—72 modtaget 3000 Rdl., indsendt 3000 Rdl., 1870—71 modtaget 4,400 Rdl., indsendt 2000 Rdl., 1869—70 modtaget 3000 Rdl., indsendt 4000 Rdl., 1868—69 modtaget 6000 Rdl., indsendt 6000 Rdl., og saaledes fremdeles, saa at Skolen i Virkeligheden ikke trænger til Tilskud.

	Transport..	29,625	49
Kabells Legat under Bibliotheket		542	91
Stipendiefonden.....		202	46
Foghs Legat		10	”
Stougaards do.....		8	”
Davidsens do.....		20	”
Rosenkrantz' do.....		46	73
Puggaards do.....		45	56
Schoubyes do.....		40	”
Kabells do.....		80	”
Nissens do.....		561	27
Indfrieede Obligationer.....		2,050	”
		<u>33,292</u>	<u>54</u>

Udgift.

	₤	β
Skatter udredte af Skolevæsenet	835	91
Kirkerne	252	64
Indsendt Overskud	3,000	”
Ifølge Decision	22	”
Lønning til Lærere	15,898	32
Honorar for Inspektion.....	150	”
Løn til Pedel	192	”
Timeundervisning	1,223	84
Pensioner og Vartpenge	1,529	”
Bibliotheket	341	84
Vedligeholdelse af Bygninger	372	71
Hovedreparationer	344	”
Lejeudgifter	40	”
Inventariets Vedligeholdelse	128	50
Brændselsfornödenheder	552	”
Belysningsfornödenheder	25	”
Skatter og Afgifter	193	5
Regnskabsføring	460	”
Forskjellige og ekstraordinære Udgifter:		
a. Skoleopvartning		
	<u>25,561</u>	<u>1</u>

Lateris.. 25,561 1

	Transport..	25,561	1
b. Rengjøring	142 „\$ 78 β		
c. Porto, Protokoller, Skrive- materialier.....	220 — 28 -		
d. Programmer og Skolehøj- tideligheder.....	145 — 82 -		
e. Andre Udgifter	14 — 42 -		
f. Extraord. do.	8 — 10 -	531	48
Til Indøvelse i Skydevaabens Brug.....		84	42
Indsendt til Livrente.....		525	18
Stipendiefonden.....		250	53
Foghs Legat		10	”
Stougaards do.....		8	”
Rosenkrantz' do.....		46	72
Dauidsens do.		20	”
Puggaards do.		40	”
Schoubyes do.		40	”
Kabells til Bibliotheket		550	”
Kabells do.		80	”
Nissens do.		560	10
Udsat rentebærende.....		1,940	”
		<u>30,247</u>	<u>58</u>
Beholdning den 31. Marts 1873..		3,044	92
		<u>Balance</u>	<u>33,292 54</u>

V.

Undervisningen.

A. I Henseende til de brugte Lære- og Læse-
bøger er der med Ministeriets Tilladelse sket følgende
Forandringer fra indeværende Skoleaars Begyndelse:
1) til Undervisningen i Oldnordisk i 5te og 6te Klasse
benyttes L. F. A. Wimmers oldnordiske Formlære
og Læsebog, 2) for den mathematisk-naturvidenska-
belige Afdeling af 5te Klasse Steens ren Mathematik,

J. Petersens plane Trigonometri, Jørgensens Astronomi, Ørsteds mekaniske Fysik, 3) i Engelsk for 3. og 4. Realklasse Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, for 5. Klasse Westergaards Udvalg af engelske Forfattere for Skolernes højere Klasser, samt til Kursorisk Læsning i 5te Klasse og 4de Realklasse: Walter Scotts Tales of a grandfather, 4) endelig bifaldt Ministeriet ved en senere Meddelelse (af 11. August f. A.), at Erslevs Lærebog i Botanik fra Skoleårets Begyndelse forsøgsvis maatte indføres til Brug ved Undervisningen i Naturhistorie nedenfra, efter Lærerens derom fremsatte Ønske,

B. Oversigt over hvad der er læst og lært i Skoleåret 1873—74.

Dansk.

(I Klasse og I Realklasse Munch, alle de øvrige Klasser Gram.)

I Kl. og I Realkl. Til Oplæsning og Analyse er i I stud. Kl. benyttet Funchs Læsebog for Mellemlasserne, i I Realklasse Wulffs Læsebog. I begge Klasser er der lært endel Digte udenad af Johansens „Livet i Danmark“. Bojesens Sproglære. En Stil om Ugen. Læreren har forelæst Aly og Gulhyndy med Forbigaaelse af adskilligt, samt nogle af Hammerichs danske og norske Læsestykker.

II Kl. og II Realkl. Funchs Læsebog for Mellemlasserne. Af Holsts større poetiske Læsebog og af Johansens „Livet i Danmark“ ere endel Digte lærte udenad. Arentzens nordiske Mythologi. Som i de følgende Klasser er der nu og da læst et større Digtværk. En Stil om Ugen.

III Kl. og III Realkl. Samme Læsebog og Lærebøger som i foregaaende Klasse; desuden er

Flors Haandbog i den danske Literaturhistorie stundom bleven brugt. Den mathematiske Afdeling af III Klasse har i Forbindelse med Realkl. lært Dorphs græske Mythologi. Partier af Iliaden ere forelæste. En Stil om Ugen.

IV Kl. og IV Realkl. Læreren har søgt at gjøre Disciplene i begge Afdelinger bekendte med de vigtigste Forfattere og Værker i den poetiske Literatur, efter Flors Haandbog. Arentzens nordiske og Dorphs græske Mythologi ere repeterede af IV Rkl. og matematisk Afdeling af IV. Udførlige Stykker af Iliaden ere oplæste. IV har lært Dorphs „Udsigt over Digarter“ osv. En Stil om Ugen.

V Kl. og VII Kl. I Literaturhistorien er gennemgaaet fra Oehlenshlæger til den nyeste Tid; og der er meddelt en Oversigt over Literaturen fra Middelalderen til Holberg. 2 Stile maanedlig. Svensk: Hammerichs Læsebog.

Oldnordisk.

(Rektor).

V Klasse har gennemlæst og repeteret Wimmers Læsebog S. 1—52, sammes Formlære væsenlig efter den i Fortalen angivne Plan for første Læsning; siden er lidt mere taget med. Under Læsningen er foretaget Analyse dels af et mindre Stykke hver Gang, dels af de vigtigste forekommende Sprogformer, med stadig Henførelse til Dansk og tilknyttede sproghistoriske Bemærkninger. Lejlighedsvis literaturhistoriske Oplysninger.

Tysk.

(Lohse).

I Kl. og I Realkl. Rungs Læsebog for de lavere Klasser S. 169—207 og 239—248. Af Rungs

og Funchs Bøjningslære de vigtigste Afsnit. Realklassen en ugenlig Stil efter Ankjærs Stiløvelser.

II Kl. og II Realkl. Hjorts tyske Læsebog S. 68—88 og 113—145. Rungs og Funchs Bøjningslære. Realklassen en ugenlig Stil efter Ankjærs Stiløvelser.

III Kl. og III Realkl. Samme Læsebog S. 195—235. Rungs og Funchs Bøjningslære. Realklassen en ugenlig Stil efter Lorenzens Stiløvelser.

IV Kl. og IV Realkl. Samme Læsebog S. 146—155 og 164—194; Schiller, die Piccolomini. Maanedslæsning efter Hjorts Læsebog; af og til Extemporallæsning. Bøjningslæren repeteret; det vigtigste af Rungs og Funchs Syntax. Realklassen en ugenlig Stil efter Lorenzen hjemme, en Gang om Ugen paa Skolen dels mundlig dels skriftlig.

Fransk.

(Schaldemose).

I Kl. og I Realkl. Lassens Læsebog for Mellemklasserne S. 3—61. Ahn uregelmæssige Verber S. 75—91, tildels skriftlig Oversættelse. Efter Garrigue's Gram. regelmæssige og uregelmæssige Verber.

II Kl. og II Realkl. Sick's Læsebog 2. Afd. S. 1—102. Formlæren efter Garrigue. II Kl. af Sibbern's Stiløvelse 1. Afd. Stykke 1—30, 31, 37, 41 og 45. II Realkl. Stykke 1, 5, 9, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 26, 28, 30, 31, 37, 41, 45 og 47.

III Kl. og III Realkl. III Kl. Sick's Læsebog 2. Afd. S. 128—208; III Realkl. samme Bog S. 123—197. III Kl. Sibbern's Stiløvelse Stk. 47—76; III Realkl. nogle Linier af hvert Stykke fra 1—64. Begge Klasser af Grammatik Formlæren og af Syntaxen Ordstillingen, samt Brugen af Participierne og Nægtelserne. Som Maanedslæsning to Fortællinger af Souvestre. III Klasse 30 Stile.

IV Kl. og IV Realkl. Sick's Læsebog 2. Afd. S. 138—197; Pio's Lectures fr. S. 1—46, 77—96, 151—159. Extemporallæsning Pio's Lectures fr. S. 159—182. Som Maanedslæsning 2 à 3 Fortællinger af Souvestre. IV Realkl. enkelte Øvelser efter Sibbern's Stiløvelse 1. Del. IV Kl. lært Sibbern 1. Del Stykke 50—84. IV Kl. 10 Stile paa Skolen og 20 hjemme. IV Realkl. opgiver til Afgangsexamen af Sick's Læsebog 2. Afd. S. 138—197 og af Pio's Lectures fr. S. 1—46.

V Kl. Sick's Læsebog 3. Afd. S. 117—247, 279—291. Extemporaloversættelse 247—266, 353—362. Af Sibbern's Stiløvelse 1. Afd. nogle Linier af Stykkerne 1—83, Stykkerne 84—107. Af Sibbern 2. Afd. Stkr. 1, 4, 7, 10, 13, 15, 20, 23, 25, 27, 28, 31, 54, 56, 59 og 62 med de tilsvarende Afsnit af Grammatiken. 10 Stile paa Skolen, 30 hjemme.

VII Kl. Fortsat Læsning af nogle Stykker i de i lavere Klasser brugte Læsebøger. Den sidste Halvdel af Alfred de Vigny, Cinq-Mars.

Engelsk.

(Kleisdorff).

I Realkl. Listovs Læsebog 1. Afd. S. 1—20. Listovs Elementarbog S. 1—28. Stile i Hjemmet og paa Skolen (c. 30).

II Realkl. Listovs Læsebog S. 28—47. Sammes Læsestykker S. 1—41; 85—103. Sammes Elementarbog S. 32—45. Lassens Opgaver S. 1—24 (mundlig og skriftlig), c. 25 Stile. Rosings Grammatik.

III Realkl. Listovs Udvalg af engelske Forf. 1. H. S. 1—56; 2. H. S. 14—31. Lassens Opgaver S. 41—61 (mundlig og skriftlig). 1 Hjemmestil hver anden Uge; af og til Diktatstile.

Som Maanedslæsning er benyttet: Listovs Læsestykker: The Bushrangers og W. Scott Tales of a Grandfather S. 1—48.

IV Realkl. Listovs Udvalg af engelske Forf. 1. Afd. S. 1—97. Lassens Opgaver S. 184—188; 93—114 skriftlig og mundlig. 1 Stil hveranden Uge, af og til Diktatstile (c. 25). Løkkes Grammatik, Formlæren og det vigtigste af Ordføjningslæren. Som Maanedslæsning er læst Marryat, The Settlers S. 226—324; W. Scott, Tales of a Grandfather S. 1—32.

Til Afgangsexamen opgives:

Lassens Læsebog 2. Afd. S. 1—42; 52—59; 67—72; 112—118; 180—201.

Listovs Udvalg af engelske Forf. 1. Afd. S. 1—97.

V Kl. (Westergaard) Udvalg af engelske Forf. S. 1—33; 44—54; 70—76; 85—91. Listovs Elementar-bog S. 1—32 (mundlig og skriftlig).

VII Kl. (5 Deltagere) Sheridan: School for Scandal; Macaulay, Biographical Essays: Frederick II. Løkkes Grammatik.

Latin

I Kl. (Kleisdorff). Kern og Krebs's Læsebog S. 1—21; 52—56. Alle de danske Stykker ere skrevne. Madvigs Sproglære: det vigtigste af Formlæren.

II Kl. (Lohse). Cæsar: bellum Gallicum I. Madvigs Sproglære. Bøjningslæren repeteret; af Syntaxen Casuslæren (§§ 177—261). En ugenlig Stil efter Trojel hjemme, desuden mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

III Kl. (Neergaard). Cicero 1ste og 2den Tale mod Catilina. Livius 21de Bog Kap. 1—31. Cæsar Bellum Gallicum 4de Bog Kap. 18—38 læst ex tempore paa Skolen og repeteret hjemme. Madvigs Sprog-

lære § 261—383; det tidligere læste repeteret. 1—2 Stile ugenlig, dels hjemme dels paa Skolen, hyppig mundlig Stil.

IV Kl. (Nøergaard) Livius 23de Bog. Vergils Æneide 3die Bog. Repeteret Ciceros Tale for S. Roscius. Af Madvigs Sproglære er læst Orddannelselæren og Ordføjn. 2. Afsnit Kap. 9; det tidligere læste repeteret. 1—2 Stile ugenlig, dels hjemme dels paa Skolen, hyppig mundlig Stil. Enkelte Gange Extemporallæsning efter Corn. Nepos og Cæsar.

V og VII Kl. (Rektor). Undervisningen har været fælles undtagen i 2 Timer om Ugen, som for 7de Kl. har været anvendt til latinsk Stil, for 5te Kl. til mundlig og skriftlig Oversættelse (Version) fra Latin til Dansk, medens Stil kun undtagelsesvis er skrevet, derimod mundlige Øvelser stadig foretagne. 7de Kl. har skrevet omtr. 70 Stile og Versioner, i Reglen to hjemme hver Uge, foruden Øvelser paa Skolen, baade skriftlige og mundlige. 5te Kl. har fra Bladet læst: Curtius (30 Sider i Flemmers Udvalg), Svetonius (15 Sider i samme Bog), Livius 22de Bogs første Halvdel, Ciceros Tale de imperio Cn. Pompeji og de Officiis 2den Bog (største Delen); de skriftlige Oversættelser ere i Almindelighed tagne af samme Bøger. Begge Klasser i Fællesskab har læst: Livius 21. og 23. Bog, Cicero de Officiis 1. Bog, Vergils Æneide 3die og 4de Bog, de vigtigste Dele af Tregders Literaturhistorie og Thomsens Antikviteter, samt repeteret Sproglæren. Desuden har 7de Kl. særligt repeteret det tidligere læste, som opgives til Afgangsexamen.

Til Afgangsexamen opgives: Livius 21. 22. og 23. Bog, Tacitus Annaler (Flemmers Udvalg), Cicero de Officiis 1.—3. Bog, sammes Taler for Roscius og de 4 mod Catilina, Vergil Æn. 1. 3. og 4. Bog, Horats Oder. 1.—2. Bog og alle Brovene.

Græsk.

III Kl. (Neergaard). Lunds græske Læsebog S. 7—29 med Forbigaaelse af mange Sætninger. Bergs græske Formlære læst og repeteret.

IV Kl. (Neergaard). Xenophons Anabasis 1ste Bog. Homers Odysse 9de Bog. Bergs Formlære. Forskjellige Afsnit af Tregders Mythologi.

V og VII Kl. (Rektor) har i Fællesskab læst Herodots 2den Bog, Homers Odysse 6. 7. og 8. Bog, Demosthenes's Taler om Freden, 1ste og 2den Tale mod Filip; Tregders Literaturhistorie og Christensens det græske Statsliv, Tregders Mythologi, repeteret Bergs Formlære. 5te Kl. har desuden gennemgaaet Ordføjningslæren og læst 9.—10. Bog af Odysseen, medens 7de Kl. har repeteret det tidligere læste, der opgives til Afgangsexamen.

Til Afgangsexamen opgives: Herodots 2den Bog, Homers Odysse 6. 7. 8. 9. 10. Bog (nogle have istedetfor 9. og 10. læst 11. og 12.), Tregders Anthologi (800 Vers), Demosthenes 3 Taler mod Filip, om Freden og om Khersones. Platons Protagoras, Xenofons Apomnem. 2den Bog.

Hebraisk.

(Hovgaard).

Er læst med 1 Discipel til Nyaar, da denne Læsning ophørte ved hans Død.

Religion.

(Gram).

I Kl. og I Realkl. Balslevs Lærebog: fra § 45 til 95. Assens mindre Bibelhistorie: S. 51—90. Salmer. Bibellæsning.

II Kl. Balslevs Lærebog § 95—ud og § 1—45.

Assens Bibelhistorie S. 114—157. Salmer. Bibellæsning.

II Realkl. Balslevs Lærebog, § 95—ud, og § 1—66.

Assens Bibelhist. S. 114—141. S. 1—72. Salmer. Bibellæsning.

III Kl. og III Realkl. Balslevs Lærebog. Assens mindre Bibelhistorie, det ny Testament. Salmer og Bibellæsning.

Historie.

I Kl. og I Realkl. (Hovgaard). Blochs Lærebog: Oldtidens Historie til den store Folkevandring.

II Kl. og II Realkl. (Hovgaard). Samme Lærebog: Middelalderens Historie til § 15. (De tre nordiske Riger til 1523).

III Kl. og III Realkl. (Munch). Samme Lærebog: de tre nordiske Riger til 1523 (o: 1. Del fra S. 152 til Enden) samt den nyere Historie til 1660 (o: 2. Del S. 1—41).

IV Kl. (Hovgaard). Blochs Lærebog: af Middelalderens Historie: de tre nordiske Riger til 1523; af den nyere Historie fra Reformationen til den franske Revolution.

IV Realkl. (Munch). Kofods fragm. Historie og Allens Danmarks Historie.

V Kl. (Hovgaard). Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog, den nyere og nyeste Historie efter Blochs Lærebøger.

VII Kl. (Hovgaard). Oldtidens og Nordens Historie efter Thriges, Middelalderen, den nyere og nyeste Tid efter Blochs Lærebøger.

Geografi.

I Kl. og I Realkl. (Munch). Erslevs mindre Lærebog (Nr. 2): af Indledningen S. 1—12 alt det

storstilede og af det smaatstilede det om Europa. Danmarks og Slesvigs Topografi S. 32—43. Nordeuropa og Østeuropa.

II Kl. og II Realkl. (Hovgaard). Samme Lærebog: henholdsvis fra Østeuropa eller fra Tyskland til Sydeuropa.

III Kl. og III Realkl. (Munch). Samme Lærebog: fra den tyrkisk-græske Halvø til Australien.

IV Kl. (Hovgaard). Hele samme Lærebog.

IV Realkl. (Munch). Ligeledes.

Naturhistorie.

(Hoffmeyer).

I Kl. og I Realkl. Pattedyr og Fugle efter Feddersens „Dyreriget“.

II Kl. og II Realkl. Leddyr og Bløddyr efter Feddersens „Dyreriget“. Indledningen til Botanikken efter Erslevs Botanik.

III Kl. og III Realkl. Hele Botanikken efter Vaupells Lærebog, undt. Anatomien, Fysiologien og de lavere Planter.

IV Kl. og IV Realkl. Hele Zoologien og Botanikken efter Feddersens og Vaupells Lærebøger.

V Kl. (Den math.-naturvidenskabelige Afd.). Mineralogi; alm. Geologi og Danmarks Geognosi til dels efter Kjerulfs „Steuriget og Fjældlæren“.

Naturlære.

(Ostermann.)

III Kl. og III Realkl. Holtens Naturlære indtil Bevægelse, Bølger og Lyden. Johnstrups Kemi til Aluminium.

IV Kl. og IV Realkl. Holtens Naturlære til Lyset (med en Del Forbigaaelser); det øvrige tilligemed Kemia repeteret.

V Kl. 1) Den mathem.-naturvidenskabelige Afdeling: Ørsted, Naturlærens mekaniske Del. Jørgensens Astronomi. 2) Den sprogl.-hist. Afdeling: Holtens Naturlære til Lyset. Jørgensens Astronomi til Aberrationen.

VII Kl. Holtens Naturlære fra Bevægelse til Lyset; Varmen; det øvrige repeteret. Mundts Astronomi repeteret.

Arithmetik.

I Kl. og I Realkl. (Hoffmeyer).

Geometri: Steens Hovedformerne i Rummet.

Arithmetik: Steens Arithmetik til § 44.

Regning: Kursregning, Procentregning, Rentesregning og blandede Opgaver.

II Kl. og II Realkl. (Engell). Efter Steens Arithmetik, læst fra Brøkers Forkortn. til Anhang. Efter Steens elementære Algebra er læst resp. til Nr. 13 og Nr. 9. I Steens Geometri til Rumstørrelsers Maaling. Geometrisk Tegning. Procentregning. Regning med fremmed Mønt, sammensat Reguladetri, Delingsregning.

III Kl. og III Realkl. (Engell) Efter Steens elementære Algebra er læst Rod, Potens i udvidet Betydning, Ligningers Opløsning (til § 56). Realklassen alene læst Polynomers Division og Bogstavbrøkers Forkortning. Efter Steens Geometri læst §§ 51—161. Realklassen og den mathem.-naturvidensk. Afdeling geometrisk Tegning. 2 Hjemmeopgaver om Ugen.

IV Kl. og IV Realkl. (Engell). IV Kl. læst efter Steens elem. Algebra Logarithmer og Schjødtes Tillæg; repeteret Algebraen; læst Steens Geometri ud og repeteret fra § 77. IV Realkl. har læst Logarithmer, Ligningers Opløsning og Anvendelse efter Steens Algebra, Rækker og Rentesregning efter Schjødtes Tillæg. Mundts Geometri. Begge Afdelingerne Procent-

regning og sammensat Regning samt Beregning af Legemer og Flader. Opgaver paa Skolen og hjemme. Realklassen og den mathem.-naturvidensk. Afdeling særlig geom. Tegning.

V Kl. (Ostermann). Steens rene Mathematik til Annuiteter (incl.) J. Petersens plane Trigonometri. Steens Stereometri. Projektionstegning. Opgaver hjemme 2 Gange om Ugen.

VII Kl. (Ostermann). Repeteret det hele Pensum. Opgaver hjemme hver Uge.

Tegning, Skrivning og Sang

er indøvet paa samme Maade som i de nærmest foregaaende Aar. Men ligesom Tegneundervisningen ved Bortskærelsen af de to nederste Klasser væsenlig er indskrænket til geometrisk Tegning, for de højere Klasser, saaledes har der iaar kun været anvendt 4 Timer til Sang, idet Begynderpartiet bortfaldd. Til Sammensang er brugt 1 Time, ved Siden af hvilken hver Klasse har haft 1 Time, idet samtlige syngende vare fordelte paa tre Hold.

Gymnastik.

I Henhold til den ny Undervisningsplan og de Bestemmelser, som Ministeriet derefter yderligere har fastsat for Udvidelsen af denne Undervisning, har dertil iaar været lagt 18 Timer om Ugen, saaledes at Disciplene have været fordelte paa 4 Hold, der hvert har haft 4 Timer og de 2 yngste Hold desuden 2 halve Timer (for hver Dag at have Legemsøvelser). Det første Hold (VII og V Kl.) har i 4 Timer om Ugen været øvet i Hugning, Exercits og Gymnastik, i Sommerhalvaaret tillige i Riffelskydning; andet Hold (IV og III Kl.) i 4 Timer Gymnastik og Exercits;

trede Hold (II og I Kl.) i Gymnastik og forberedende Øvelser. Intet Hold har i Reglen været paa mere end 30 Disciple. Skydningen begyndte ved Slutningen af Maj og ophørte 15. Septb. Svømning begyndte 16. Juni og ophørte 10. Septb.

Beretning
om Udfaldet af Skarpskydningen med Riffel i Skydeaaet 1873.

Antal af Disciple, som deltog i Øvelserne.	Afstand.	Antal af			Totalsum.	Aumærkn.
		Skud.	Points.	Træffere.		
13	100 Al.	162	320	149	469	Enhver Discipel har gjort 10 Skud med Bagladeriffel af Model 1867, de øvrige med Minieriffel.
13	200 —	309	385	249	620	
13	300 —	550	617	389	1006	
7	400 —	230	239	163	402	
6	500 —	24	16	14	80	

Skiven har været indrettet efter den for Amtsskytteforeningerne af Centralkomiteen givne Instrux.

Ved Præmieskydningen d. 13. Septb. 1873, hvori 7 Disciple deltog, opnaedes af Præmietagerne følgende Resultat:

Præmietagerne.	Alder.	Afstand.	Antal af			Totalsum.
			Skud.	Points.	Træffere.	
H. W. Ankjær	17 Aar	300 Al.	5	9	5	14
H. A. F. Brasch...	18 —	do.	5	9	5	14
C. Schoubye.....	17 —	do.	5	9	4	13

Præmierne bestode i 1) en Kikkert 2) og 3) Bøger efter vedkommendes Aftale med Rektor.

VI.

Bibliotheket

har i Løbet af indeværende Skoleaar modtaget den Tilvæxt, som efterfølgende Fortegnelse udviser:

I. Mathematik og Naturvidenskab.

Bland, Miles, sämtliche algebraische Gleichungen des I. u.

II. Grades. Bearb. von C. Girtl. 1—2 Bd. Halle, 1863.

C. a 201.

- Botanisk Tidsskrift, udg. af den botaniske Forening i København, red. af H. Kiærskou. II, 2. Bd. 1—4 H. og 3. Bd. 1—2. H. Kbh., 1873—74. C. d. 209.
- Fenger, S., Benmarvens Udvikling og Bidrag til den udviklede Marvs normale Histiologi. Kbh., 1873.
- Frick, J., die physikalische Technik. Braunschweig, 1864. C. c. 267.
- Hoffmeier, N., Vejrkaart fra 1. April 1874.
- Holm, R. A., om avtomatiske Bevægelser hos Sindssvage. Kbh., 1873.
- Levison, F., Bidrag til Læren om Fostervandet og den abnorme Forøgelse af dettes Mængde. Kbh., 1873.
- Mathematisk Tidsskrift, III, 3. Aarg., 3—7. H., 4. Aarg., 1—2. H. C. a. 160.
- Nouvelles annales de mathematiques. Red. p. Terquem et Gerono. 1873, 5—12; 1874, 1—4. Paris. C. a. 167.
- Paulsen, A., Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. H. 7—9. Kbh. 1873—74. C. e. 265.
- Poggendorf, Annalen der Physik u. Chemie. 1873, H. 3—12; 1874, H. 1—2. C. c. 53.
- Salmon, G., Traité de géométrie analytique. Trad. de l'Anglais. Paris, 1870. C. a. 204.
- Suter, H., Geschichte der mathematischen Wissenschaften. Th. I. Zürich, 1872. C. a. 200.
- Tidsskrift for Physik og Chemie, udg. af A. og J. Thomsen. 12. Aargang, 5—12. H., 13. Aarg. 1—4. H. C. c. 258.
- Tidsskrift f. popul. Fremstillinger af Naturvidenskaberne. 5. Bd. 3—6. H.; V. 1 Bd. 1 H. C. e. 35.
- Todhunter, J., Algebra. London, 1870. C. a. 205.
- examples of analytical geometry of three dimensions. London, 1873. C. a. 203.
- Tyndall, J., der Schall. Deutsch durch Helmholtz u. Wiedemann. Braunschweig, 1869. C. c. 268.
- die Wärme. Deutsch durch Helmholtz u. Wiedemann. Braunschweig, 1871. C. c. 269.
- Videnskabernes Selskabs Skrifter, 5. Række, naturvidenskabelig og matematisk Afd. 10. Bd. III—V. Kbh., 1873. B. 156.

II. Historie og Geografi.

- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1873. H. 1—4. C. p. 51.
- Aarhus Stiftstidende. 1873, Apr.—Dec., 1874, Jan.—Marts.

- Aarsberetninger fra det kgl. Geheimearchiv. 5. Bd. 3. H.
- Almanak, dansk-historisk, for Aaret 1769, udg. af det kongelige Videnskabernes Societet. Kbhvn. 1769.
- Beckers Verdenshistorie, 19. Bind. Fem Aars Historie (1867—71) af E. Arnd. Overs. af Thorseø. H. 5—11.
- Danske Magazin, udg. af det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog: Nye danske Magazin (2. Række), 1—6. Bd., 1795—1836; 3. Række, 1—6. Bd., 1843—1860; 4. Række, 1—3. Bd., 4. Bd., 1. H. 1864—1873. B. 656.
- Danske Samlinger for Historie, Personal- og Litteraturhistorie, udg. af Chr. Bruun og O. Nielsen. II, 2. Bd, 4. H., 3. Bd. 1—3. C. b. 360.
- Den dansk-tyske Krig i Aarene 1848—50, udg. af Generalstabten. 2. D., Krigen i 1849. Første Afsnit. Kbhvn. 1873. C. b. 368.
- Draper, J. W., den europæiske Aandsudviklings Historie. H. 1—6. Kbhvn. 1873—74.
- Hauch, C., Minder fra min første Udenlandsrejse. Kbhvn. 1871. C. o. 227.
- Historisk Tidsskrift, IV, 4. Bd., 1—2. H. C. b. 336.
- Keyser, R., samlede Afhandlinger, H. 2—3. C. m. 148.
- Kolb, G. F., Culturgeschichte der Menschheit. Lief. 14—16 (Slutning). Leipz., 1873. C. a. 501.
- Lacroix, P., vie militaire et religieuse au moyen âge. Paris, 1873.
- les arts au moyen âge et à l'époque de la renaissance. Paris, 1874.
- Nationaløkonomisk Tidsskrift, udg. af N. C. Frederiksen, V. F. Hansen og W. Scharling. 2. Bd., 3. Bd. 1—5 H. C. q. 26.
- Nordiske Oldskrifter, udg. af det nordiske Litteratur-Samfund. XXXI—XXXII.
- Det norske Oldskriftsselskabs Samlinger. XVII—XVIII.
- Petermann, Mittheilungen über wichtige neue Erforschungen auf dem Gesamtgebiete der Geographie. 1873, 5—12; 1874, 1—5. Ergänzt. No. 36.
- Ploug, C., Orla Lehmanns efterladte Skrifter. 3. D. Kbhvn., 1873. C. b. 394.
- Rosenberg, C., Træk af Livet paa Island i Fristats-Tiden. Kbhvn., 1871. C. b. 398.
- Rørdam, H., Kjøbenhavns Universitets Historie fra 1536 til 1621. 3. Dl., 1—2. H.

- Rørdam, H., Aktstykker og Breve. Tillæg til Universitetets Historie fra 1536—1621. H. 4—5.
- Samling af Love og Anordninger af mere alm. Interesse. 1870—74. H. 4.
- Samlinger til jydsk Historie og Topografi, udg. af det jydsk topografiske Selskab. 4. Bd., 3—4. H. C. b. 384.
- Schmidt, V., Indledning til Syriens Historie i Oldtiden. Efter ikke-bibelske Kilder. Kbhvn., 1872. C. a. 503.
- Skibsted, H. V., Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen. 5. Bd. (1869—71). Ny Række. 1. Bd. 1. H. (1872).
- Smith, B., Leonora Christina (Ulfeldt) på Maribo Kloster. Kbhvn., 1872. C. m. 163.
- Statistiske Meddelelser, 10. og 11. Bd. Kbhvn., 1873 C. n. 280.
- Statistisk Tabelværk, tredje Række. 20—25. Bd. B. 625. Statskalender for 1874.
- Storm, G., Snorre Sturlasøns Historieskrivning. Kbhvn., 1873 C. b. 400.
- Weber, G., allgem. Weltgeschichte. 10. Bds. 2. H. Leipzig. C. a. 493.
- Wedel, F., Gilder og Laug i Flensborg. Kbhvn., 1873. C. b. 399.
- Winkel-Horn, Fr., Mennesket i den forhistoriske Tid, 7—11. H. C. a. 509.
- Wulff, D. H., statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Historie i det 16. og 17. Aarhundrede. 3. H. Aalborg, 1873. C. n. 301.

III. Filologi og Sprogvidenskab.

- Aasen, J., norsk Ordbog. 8. H. C. 300.
- Dahl, H., dansk Hjelpeordbog. H. 2—4. Kbhvn., 1873. C. 310.
- Grimm, J. u. W., deutsches Wörterbuch. IV, 1 Abth. 6. Lief., 2. Abth. 6—7. Lief. V, 12. Lief. B. 45.
- Herrig, L., Archiv f. das Studium der neueren Sprachen u. Literaturen, 51. Bd. og 52. Bd. 1—2. H. C. 232.
- Seneca, tre Dialoger, udg. og fortolkede af M. C. Gertz. Kbhvn. 1873. C. b. 731.
- Weidner, A., Commentar zu Vergil's Aeneis Buch I—II. Leipzig, 1829. C. b. 733.

IV.

- a. Pædagogik og Skolevæsen.
- Neue Jahrbücher f. Philologi u. Pädagogik, begr. v. Jah. 107—108. Bd., 2—9. H., 109—110. Bd., 1—3,

Tidsskrift f. Philologi og Pædagogik, 10. Aarg. 4. H.,
samt Register til første Række. Ny Række. 1. Bd. 1—2. H.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har i Skoleaaret 1873—74, som sædvanlig, tilsendt Skolen Programmer fra Universitetet, fra de danske, norske og svenske Skoler, af hvilke følgende indeholde Afhandlinger:

1. Indbydelsesskrift til Universitetets Aarsfest til Erindring om Kirkens Reformation (H. d'Arrest, Undersøgelser over de nebulese Stjerner i Henseende til deres spektralanalytiske Egenskaber. Kbhvn., 1872). — Indbydelsesskrift i Anledning af Kongens Fødselsdag 1872 (A. Steen, Integration af lineære Differentialligninger af anden Orden ved Hjælp af Kjædebrøker. Kbhvn., 1873).

2. Aalborg (Biskop Kierkegaard, Tale ved Rektorindsættelsen 1873). Frederiksborg (C. Berg, Lidt om Asiens Litteratur). Helsingør (V. Lassen, Bidrag til Helsingørs Historie). København (Metropolitanskolen: F. F. Hundrup, Lærerststanden ved Metropolitanskolen; Borgerdydskolen paa Kristianshavn: J. Helms, Skoleefterretninger). Nykjøbing (Chr. Listov, Hvorledes er Skolen stillet efter den nye Undervisningslov?). Odense (K. Schmidt, Det første Afsnit af de galvaniske Theories Historie). Reykjavik (J. Thorkelsson, Skýringar á vísun í Guðmundar sögu Arasonar og Hrafnar sögu Sveinbjarnarsonar).

3. Kongsberg (M. J. Bugge, Prøver af Oversættelse af Phædri Fabler).

4. Falun (C. J. Dahlbäck, svenska rättstafningsfrågan). Halmstad (N. A. Forsberg, reseberättelse). Helsingborg (A. M. Möller, sferisk trigonometri). Jönköping (G. Säve, om ellipsen hänförd till polarkoordinater). Kalmar (R. Törneblad, om samverkan mellan skolan och hemmet). Karlstad (J. Walinder, inledning till Galaterbrevet). Malmö (O. Nilsson, blad ur konung Gustaf den tredjes historia; några ord om sammansvärjningen 1792). Skara (J. P. Lagergren, de usu præpositionis *ETI* apud Thucydidem). Stockholm (Nya Elementarskolan: E. J. Östrand, om det bibliska kosmos-begreppet, og R. W. Lönerberg, några ord om sättet att uttrycka neutrum i franskan; Stockholms gymnasium: S. v. Friesen, något om den analytiska behandlingen af kroppars utvidgning genom värme). Wexjö: (A. G. Ahlqvist, nya bidrag till svar på frågan: Har konung Erik XIV dött af förgift?) Wisby (O. W. Lemke, den antika hedendomen, bedömd af kristna skriftställare alltifrån äldsta tider).

b. Skønne Videnskaber og Konster.

- Byron, udvalgte dramatiske Digte og Fortællinger. Overs. af Edv. Lembcke. H. 1—3. Kbhvn., 1873. C. 685.
- Collin, E., af Jonas Collins efterladte Papirer. Kbhvn., 1871. C. 690.
- Feugère, L., morceaux choisis des classiques français. I—II. Extraits de prose et de poesie. Paris. C. 688.
- Goethe, Faust, overs. af Fr. Gjertsen. Christiania, 1873. C. 691.
- Hugo, V., Bug-Jargal. Le dernier jour d'un condamné. Claude gneux. Paris, 1871. C. 687.
- Höyen, N. L., Skrifter, udgivne af J. L. Ussing. 3—4. H. Kbhvn., 1873. C. 678.
- Nordiske Billeder. Prospector fra Danmark, Norge og Sverig. 6. Bd., 2—4. H. B. 16.
- Scott, W., poetical works. New-York, 1871. C. 686.
- Sick, Chr., Samling af Franske Theaterstykker. H. 1—2. Kbhvn., 1874. C. 689.

c. Theologi.

- Kirkelig Kalender for 1874. Kbhvn., 1873. C. c. 207.
- Martensen, H., Katholicisme og Protestantisme. Kbhvn., 1874. C. c. 208.
- Nyt Tidsskrift f. udenl. theologisk Literatur. 1873, 2—4 H.

d. Filosofi.

- Scharling, H., Menneskehed og Christendom. En Fremstilling af Historiens Philosophi. 2. Dl. Kbhvn., 1874.

V. Skrifter af blandet Indhold.

Literaturhistorie.

- Bruun, Chr., Aarsberetning og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. 2. Bds. 3. H. C. 547.
- Grundtvig, J., nogle Bemærkninger vedrørende vort Archivvæsen. Kbhvn., 1873. C. 568.
- Linnström, H., svenskt boklexikon, 19—20. H. B. 87.
- Lund, G., den oldnordiske Literatur. Kbhvn., 1873. C. 562.
- Nordisk Conversationslexikon. H. 1—46.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1872, 2. H., 1873, 1. H.
- Petersen, N. M., samlede Afhandlinger. 4. Dl. Kbhvn., 1874.
- Revue des deux mondes. 1873, 1. avr.—15. dec., 1874, 1. janv.—15. mars. C. 183.

- Tainé, H., histoire de la littérature anglaise. I—V. Paris, 1873. C. 563—67.
- Svensk tidskrift för litteratur och ekonomi, utg. af H. Forsell och C. Wirén. 1873, H. 2—6. C. 345.
- Unsere Zeit, deutsche Revue der Gegenwart. 1873, H. 11—24., 1874, H. 1—10. C. 340.
- Fra Videnskabens Verden. H. 1—5. Kbhvn., 1873—74. C. 346.

Discipelbibliotheket

er i indeværende Skoleaar forøget paa sædvanlig Maade. En Liste over Tilvæksten samt Regnskab for Aaret vil blive optaget i næste Indbydelsesskrift.

Den fysiske Samling

er forøget med et Ruhmkorffsk Induktions-Apparat.

Den naturhistoriske Samling

er i Aaret 1873—74 forøget med Følgende:

- En Hvirvel af en Hval, fra Kysten af Mols.
- En Slørugle }
 En stor Hornugle } købte og udstoppede.
- En udstoppet graa Papegøje (Jacho-P.), givet af Disc. C. Werner.
- En meget stor Ichtyosaurus-Tand funden i Rusland, given af Stadsingeniør Obel.
- Snogæg, givne af Disc. R. Koppel.
- Sværdet af en Savfisk, givet af Disc. Seiersen.
- 2 Sugefisk fra Guineakysten, givne af Samme.
- Rygraden af en Haj, given af Disc. L. Tegner.
- En Kakerlak fra et Skib, der kom fra Guinea, given af Disc. Baadsgaard.
- En meget stor Egehjort, given af Cand. V. Boye.
- En Jordkrebs fra Lolland, givet af Disc. A. Bay.
- En spansk Flue, fanget ved Silkeborg, givet af Disc. Seiersen.
- 3 Skorpioner og en Skolopender, givne af Disc. J. Glæsel.
- En Bogskorpion, givet af Disc. A. Liisberg.
- Flere Hornkoraller og andre Koraller samt en bagerformig Svamp, samlede paa et Rev ved Habana og givne af forh. Disc. Axel Lehmann.

- Forskjellige Konkylier (Cypræa og Oliva sp.), givne af Disc. Louis Tegner.
- Fjerkoraller (Virgularia sp.), fundne ved Hellebæk, givne af Cand. Hoffmeyer.
- Forskjellige Forsteninger i Koproolith, givne af Disc. Vinge, Dalgas, Fred. og J. C. Larsen.
- En Stilk og Hovedribbe af et Palmeblad fra Guineakysten, 15 Alen langt.
- En Kjæmpebovist fra Omegnen af Aarhus, givet af Disc. Fleron.
- En Gren af et kinesisk Træ med mærkelige tornformige udvæxter af Korken, givet af Disc. Malling.

VII.

Skolens Bygninger og Inventarium.

Iaar er der kun foretaget de nødvendige Vedligeholdelsesarbejder og Udbedringer af Bygningerne udvendig og indvendig. Skolebordenes Overskæring i mindre Dele, der begyndte for 2 Aar siden, fortsættes aarlig med en Del. Gymnastikapparaterne ere vedligeholdte og forøgede med 30 ny Excercegevær, der modtoges fra Tøjhusets Rustkammer mod Aflevering af et lignende Antal gamle.

Skolens Afgang- og Aarsprøver i 1874.

(De foran satte Bogstaver betegne Værelserne: a Solennitetssalen, b VII Klasses Værelse; c, d, e de øvrige Værelser ovenpaa. Prøverne i Naturhistorie foretages i det Værelse, hvor Samlingen findes.)

De skriftlige Prøver ved Afgang- og Hovedexamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse Mandag den 15.—Onsdag den 17. Juni, for Skolens øvrige Klasser Torsdag den 2. Juli — Lørdag den 4. Juli. Prøverne i Regning aflægges ikke offentligt, men under den skriftlige Examen.

De mundtlige Prøver afholdes 1—14. Juli i følgende Orden:

Onsdag den 1. Juli.

- a. 4—6 Realafgangsexamen. Engelsk.

Torsdag den 2. Juli.

- a. 3—7 Afgangsexamen. Latin.
b. 3—5 Realafgangsexamen. Tysk. 5—7 Realafgangsexamen. Naturlære.

Fredag den 3. Juli.

- a. 8—11 Afgangsexamen. Græsk. 12—2 IV Kl. Latin.
b. 4—6 Realafgangsexamen. Historie.
6—8 Realafgangsexamen. Naturhistorie.

Lørdag den 4. Juli.

- a. 8—11½ Afgangsexamen. Historie. 12—2 Realafgangsexamen. Fransk. 2—4 Realafgangsexamen. Geografi.
b. 8—9½ IV Kl. Tysk. 1—4 Afgangsexamen. Arithmetik.

Mandag den 6. Juli.

- a. 8—11½ Afgangsexamen. Naturlære.

- 12—2 IV Kl. Matematik. 4—7 Realafgangs-
examen. Matematik.
- b. 8—9½ V Latin. 10—12 II R. Engelsk.
- c. 8—10 III Fransk. 10½—12½ III R. Tysk.
- d. 8—11 II Historie. 12—2 I Historie.
- e. 12—2 I R. Geometri.

Tirsdag den 7. Juli.

- a. 8—11 Afgangsexamen. Geometri.
- b. 8—10 V Oldnordisk. 10—12 III R. Fransk.
12—1½ IV og III Græsk.
- c. 8—10 III Tysk. 12—2 III R. Arithmetik.
- d. 8—11 II Geografi. 12—2 II R. Historie.
- e. 8—10 I R. Arithmetik. 10—12 I Naturhistorie.

Onsdag den 8. Juli.

- a. 8—9 V Græsk. 10—12 III Historie.
- b. 8—10 V Matematik. 10—12 II R. Geometri.
- c. 8—9½ IV Geografi. 10—12 III R. Naturhist.
12—2 III R. Geometri.
- d. 8—11½ II Latin. 12—2 I R. Historie.
- e. 8—10 I Geometri. 10—12 I R. Fransk.

Torsdag den 9. Juli.

- a. 8—11 V og IV Naturlære.
- b. 8—10 III R. Historie. 11—1 II R, Geografi.
- c. 8—11 II Tysk. 12—2 III Arithmetik.
- d. 9½—12 I R. Engelsk. 12—2½ I Tysk.

Fredag den 10. Juli.

- a. 8—11 V og IV Fransk. 12—2½ II Naturhist.
- b. 8—12 III og III R. Naturl. 12—2½ II Fransk.
- c. 8—10 II R. Tysk. 10—12 I R. Naturhistorie.
12—2 III Geografi.
- d. 8—10½ I Geografi. 12—2 II R. Arithmetik.

Lørdag den 11. Juli.

- a. 8—10 V Engelsk. 10—12 III R. Geografi.
- b. 8—9½ IV Historie. 10½—1 II Geometri.
- c. 8—10½ I Fransk. 11—1 II R. Naturhistorie.
- d. 8—10 III Geometri. 1—3 I R. Tysk. 4—6 I Arithmetik. 6—7 Almindelig Sangprøve.

Mandag den 13. Juli.

Kl. 8 Optagelsesprøve af ny Disciple, der om fornødent fortsættes næste Dag Kl. 8.

- a. 8—10 V Historie.
- b. 8—10 III Latin. 10—12 II R. Fransk.
- c. 8½—11 III R. Engelsk.

Tirsdag den 14. Juli.

- a. 8—10 V og IV Naturhist. 10—12½ I Latin.
- b. 8—11 II Arithmetik. 10—12 III Naturhist.
- c. 8—10½ I R. Geografi.

Lærermøder i Anledning af Omflytningen i Klasserne og Optagelse af ny Disciple afholdes Søndag den 12. Juli Kl. 8 Form., Mandag den 13. Juli. Kl. 6 Eftm. og Tirsdag den 14. Juli Kl. 4 Eftm.

Optagelsesprøve afholdes Mandag den 13. Juli fra Kl. 8 Form., og hvis den ikke kan afsluttes denne Dag, fortsættes den Tirsdag den 14. Juli fra Kl. 8 Form. Hvis nogen er forhindret fra at møde til denne Prøve før Ferien, vil der blive afholdt en Optagelsesprøve den første Dag efter Ferien, nemlig Mandag den 17. August Kl. 8 Form.

Onsdag den 15. Juli, Kl. 10 Form., bekendtgjøres Prøvernes Udfald og Omflytningen i Klasserne samt foretages Dimission af dem, der have bestaaet Afgangsprøverne. Derefter begynder Sommerferien, som varer til **Mandag den 17. August**, paa hvilken Dag det ny Skoleaars Undervisning begynder Kl. 12.

Til at overvære de mundlige Prøver, Sangprøven og Slutningshandlingen indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger saa vel som Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Aarhus Kathedralskole, den 13. Juni 1874.

G. Lund.

1874.

